

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Urška Cvahte
Mentorica: izr.prof.dr. Breda Luthar
Somentorica: doc. dr. Blanka Tivadar

OSEBNI IN DRUŽBENI DEJAVNIKI PROSOCIALNEGA
DELOVANJA ŠTUDENTOV

Diplomsko delo

Ljubljana, 2005

1. Uvod	3
1.1 Prostovoljno delo	4
1.2 Razvoj prostovoljnega dela	7
1.3 Delo prostovoljca	9
1. 4 Področja delovanja	10
1. 5 Socialna izključenost otrok in mladine	11
2. Prostovoljske organizacije v Sloveniji	12
2. 1 Organizacije ki »zaposlujejo« prostovoljce	13
2. 2 Plačilo	15
3. Prosocialno vedenje in altruizem	16
4. Motivi za prosocialno vedenje, ki jih bom raziskovala v anketi	21
4. 1 Občutek družbene odgovornosti	21
4. 2 Empatija	23
4. 3 Recipročnost	25
4. 4 Pridobitev priznanja in spoštovanje okolice	25
4. 5 Povečanje lastne vrednosti v svojih očeh	26
4.6 Občutek koristnosti in potrebnosti za druge	26
4.7 Lastna izkušnja ali opazovanje nudenja in prejemanja pomoči	27
4.8 Osebni interes v dejavnosti	27
4.9 Pravičnost ali enakost	28
EMPIRIČNA ANALIZA	30
1. Metoda	30
1.1 Način zbiranja podatkov, čas anketiranja in opis vzorca	30
1.2 Vsebina ankete in opis trditev	30
1. 3 Frekvenčna porazdelitev	31
1.3.1 Spol	31
1.3.2 Tip naselja	31
1.3.3 Starost	32
1.3.4 Vpliv na odločitev za prostovoljno delo	32
1.3.5 Verska opredelitev	32
1.3.6 Čas delovanja anketirancev v prostovoljnem delu	32
1.3.7 Čas delovanja anketirancev pri organizaciji, kjer trenutno delajo	33
2. Metode analize podatkov	33
3. Intenzivnost posameznih motivov	34
4. Pozitivne korelacije motivov	36
5. Opis skupin	36
5.1 Prva skupina - »Starejši iskalci lastnih interesov«	37
5.2. Druga skupina »Mladi borci za enakost«	38
5.3. Tretja skupina »Solidarneži z izkušnjo«	39
5.4. Četrta skupina »Prostovoljci, ki računajo na povračilo«	40
5.5. Peta skupina »Zainteresirani empatiki«	41
6. Sklep	43
7. Viri in literatura:	46

1. Uvod

Prostovoljno delo je delo, za katerega nismo plačani, vsaj ne v denarju – plačilu, ki smo ga najbolj vajeni. Kakšno je plačilo, ki poplača ves čas in trud prostovoljcev, zakaj se za takšno delo odločajo, ter kateri so motivi, ki vodijo vanj?

Vse to bom poskušala ugotoviti v svoji nalogi. Najprej bom predstavila prostovoljno delo, njegov razvoj in njegove pojavne oblike, ter ga umestila v širše družbeno okolje.

Nato bom s pomočjo teoretskih virov opisala prosocialno vedenje in altruizem, v kakšnih oblikah se pojavlja in kako se povezuje s prostovoljnim delom. Ker bo moja naloga vsebovala empirično analizo, s katero bom ugotavljala moč posameznih motivov pri prostovoljcih, ki delajo s socialno depriviligiranimi otroki in mladostniki, bom najprej predstavila vse motive, za katere na podlagi literature sklepam, da so pomembni za posameznikovo odločanje za prostovoljno delo. V drugem delu naloge bom predstavila rezultate svoje raziskave najprej deskriptivno, nato pa s pomočjo hierarhičnega razvrščanja v skupine ugotavljala, v kakšne in v koliko skupin lahko razvrstim anketirance glede na njihove motive za prostovoljno delo. Empirično analizo bom zaključila z ugotavljanjem morebitnih statistično značilnih povezav med skupinami in demografskimi dejavniki.

1.1 Prostovoljno delo

Izraz prostovoljno delo je danes znan po celem svetu, vendar njegove korenine niso stare. Blaž Mesec razmeji izraz prostovoljno delo na nepoklicno prostovoljno delo, v katerem združi obe osnovni značilnosti tega dela; nepoklicnost in prostovoljnost. Nepoklicno pomeni, da človek, ki opravlja delo prostovoljca to delo ne opravlja pogodbeno, ni v delavnem razmerju, ter za delo ne prejema plačila. Prav tako ni pomembno, da ima človek, ki dela prostovoljno nepoklicno delo, izkušnje s tem, ali je profesionalno izučen v delu.

Drugi del izraza, torej prostovoljno, pa pomeni, da se posameznik odloča za delo svobodno, in ne iz nujnosti po zadovoljevanju osnovne potrebe po preživetju ali zaradi dolžnosti, ki izvirajo iz pravnih ali moralnih norm.

Tako se nepoklicno prostovoljno delo manifestira skozi organizacije na različnih področjih; v zdravstvu, na področju socialnega varstva, vzgoje in izobraževanja, v krajevnih skupnostih, družbenih organizacijah in z namenom nudenja pomoči ljudem, ki jo potrebujejo za reševanje problemov in stisk vsakdanjega življenja, kot tudi pomoč pri njihovem samoorganiziranju in samopomoči. Delo je javno, organizirano in strokovno vodeno. (Mesec 1984, 16-19)

Tudi Anica Mikuš Kos in Jože Ramovš opredeljujeta prostovoljno delo kot neprisilno ter neplačano delo. Ramovš pravi, da je prostovoljno delo vsako strokovno ali laično delo na informativnem, preventivnem, kurativnem, skrbstvenem, raziskovalnem ali katerem koli drugem področju, ki ga oseba opravlja nepoklicno in brez plačila v delu svojega razpoložljivega ali prostega časa ob vsakodnevnih obveznostih. To je osebna odločitev posameznika, ki naj bi temeljila na solidarnostnem stališču do človekovih potreb in težav. (Ramovš 2001, 314)

Anica Mikuš Kos opredeli prostovoljno delo precej podobno ko pravi, da pojem prostovoljstva pomeni na eni strani odsotnost plačila za delo, in na drugi strani odsotnost prisile. Prostovoljno delo enači s prosocialno dejavnostjo, pri kateri ljudje dobre volje delujejo brezplačno v korist sočloveka, skupnosti ali skupine. Danes prostovoljno delo ne pomeni le neposredne pomoči sočloveku, temveč vključuje tudi civilno pobudo, zagovorništvo in socialno akcijo. (Mikuš Kos 1999, 14)

Kljub temu, da pri prostovoljnem delu posameznik ne dobi plačila zanj v obliki denarja, pa Bernard Stritih opozarja, da pri nepoklicnem prostovoljnem delu ne smemo izključiti nadomestil za stroške, ki jih ima oseba pri opravljanju prostovoljnega dela, ter morebitnih nagrad in priznanj, ki si jih lahko nabere skozi delo. (Stritih 1995, 16)

Rapoša (1992, 11) umešča prostovoljno delo v stičišče štirih sektorjev države, in sicer so to neformalni sektor, ki temelji na družini in skupnosti, formaliziran sektor prostovoljnega organiziranja, tržni sektor ter javni sektor, ki ga sestavljajo javne službe. Prostovoljni sektor po njegovem vključuje bolj ali manj formalizirano obliko pomoči drugim ter samopomoč.

Žorga (1996, 275) organizacijo prostovoljnega dela opisuje kot organizirano psihološko oziroma socialno akcijo, katere namen je nudenje pomoči ljudem ali skupinam, ki so z vidika socialne varnosti ali duševnega zdravja kakorkoli ogroženi.

Dušica Pogačnik in Anica Mikuš Kos predstavljata organizirano prostovoljno delo v sodobnem času kot dejavnost, za katero je značilna visoka organiziranost, kar pomeni, da ima prostovoljno delo nek dogovorjen in tudi pravno opredeljen okvir delovanja. Prostovoljno delo je torej predvsem organizirana dejavnost, kjer tisti, ki "vodijo" oziroma "organizirajo" njegovo delovanje, določajo pravila in imajo pregled nad delovanjem prostovoljcev, jih

usmerjajo, poučujejo in skrbijo za kvaliteto opravljanja dela. Avtorici postavljata organizirano prostovoljno delo med spontano obliko pomoči družinskih članov, ter med institucionalno obliko nudenja pomoči. (Pogačnik in Mikuš Kos 2002, 43)

Raf De Zutter ugotavlja, da je prostovoljstvo pomembno zaradi svojega obsega, uspehov, in ker predstavlja osebno, družbeno in ekonomsko vrednoto ter pomen. Je kumulativno, in ima lokalne, regionalne in globalne razsežnosti in predstavlja tudi pomembno sredstvo, prek katerega se državljani vključujejo v družbo in jo tako s skupnim delom izboljšujejo in krojijo njeno usodo. (De Zutter 1999, 45)

Prostovoljno delo je neplačano delovanje v korist drugega ali v korist skupnosti. V Sloveniji deluje veliko prostovoljcev, ki opravljajo plemenito in koristno delo. Ti prostovoljci imajo ob svojem delu zadovoljstvo in korist, kar pa prihaja predvsem iz zavesti, da so darovali svoj čas, znanje in energijo in prispevali k boljšemu življenju drugih ljudi. Ob tem lahko razvijejo nove vezi, prijateljstva ter pridobijo nove izkušnje in spoznanja. (http://www.nm.sik.si/storitve/prostovoljno_delo/index.php)

1.2 Razvoj prostovoljnega dela

Prostovoljno delo je fenomen 20. stoletja in se je razvilo v okviru mladinskih gibanj med obema vojnoma. Posebno močno vlogo pri razvoju prostovoljnega dela je imelo pacifistično gibanje. Pacifisti so raje opravljali humanitarna dela kot pa služili vojaški rok, in organizacija CSI (Mednarodna civilna služba), je še vedno ena od glavnih organizatorjev mednarodnega prostovoljnega dela.

Pomembno vlogo je odigralo prostovoljstvo v šestdesetih letih dvajsetega stoletja, kot odgovor na zbirokratizirano, institucionalizirano, kontrolno usmerjeno ponudbo storitev države. Razvoj sodobnega prostovoljstva v Sloveniji se je začel v sedemdesetih letih z akcijskimi projekti, ki sta jih vodila Bernard Stritih in Anica Mikuš Kos. Namenjeni so bili otrokom in mladostnikom ter usmerjeni k demokratizaciji odnosov ter proti izključevanju stigmatiziranih, uvajali pa so skupnostne prijeme, ki jih do takrat ni bilo, hkrati pa so postavili temelj široki paleti prostovoljnega dela, ki se je v devetdesetih razvilo zunaj državnih in javnih ustanov in ustvarilo takoimenovani prostovoljni sektor. (Flaker 2001, 305)

Nastajale so različne oblike alternativne prostovoljne pomoči drugim, skupine za samopomoč in akcijske skupine, ki so premaknile težišče prostovoljnega dela od državno - institucionalne sfere k razvijajoči se civilni družbi. Privatizacija na področju socialnih storitev ter ukinitvev monopola državnih socialno - varstvenih služb, so pripeljale do naslednjega koraka v razvoju prostovoljnega dela. V južni in srednji Evropi je bil prostovoljni sektor v veliki meri zasnovan na verski dobroti, medtem ko je bil v Veliki Britaniji, ZDA in Kanadi povezan z močno skupnostno tradicijo in liberalnimi vrednotami, ki so poudarjale volunterizem kot alternativo socialni državi. (Rapoša 1992, 11)

Z razvojem nevladnih socialnovarstvenih organizacij, je prostovoljno delo postalo neodvisno od javnih institucij, kar je glavni vzrok za velik razmah prostovoljstva v zadnjem desetletju. Razvoj teh organizacij je omogočil tudi spremembe v razmišljanju o prostovoljnem delu. Če smo ga včasih razumeli le

kot dopolnilo delu strokovnjakov znotraj ozkih in začrtanih okvirjev, se danes razvija povsem avtonomno in neodvisno od volje profesionalcev, ki si neko polje družbenega življenja jemljejo kot svoj delokrog. (www. Mladina.movit.si)

Prostovoljno delo se je razvilo kot odgovor na kompleksnost družbe. Blaž Mesec umešča prostovoljno delo v kontekst konstruktivnega soočanja z družbenimi problemi, ki naraščajo in jih sodobne institucije pod okriljem države ne morejo obvladovati. Razvoj prostovoljstva ni pomenil le, da ustaljene oblike socialne organiziranosti niso ustrezale vsem potrebam ljudi, temveč tudi, da so se med ljudmi širile nove ideje in da so le ti tipaje iskali možnosti za njihovo uresničevanje. (Mesec 2000, 52-55)

V razvitih družbah je vloga organiziranega prostovoljnega dela vse bolj prisotna, saj v veliki meri prispeva k razreševanju družbenih problemov in izboljševanju kvalitete življenja ljudi. Prostovoljno delo je organizirano in vodeno pod okriljem nevladnih in neprofitnih organizacij, ki se danes vse bolj množično pojavljajo v družbi, in poskušajo vzporedno z državnimi institucijami reševati nove in že obstoječe družbene probleme. Organizirano prostovoljno delo je prisotno na vseh področjih družbenega življenja, kjer je primarni cilj posameznikova družbena dobrobit in kakovost življenja. Najbolj je prisotno v šolstvu, zdravstvu, na področju varovanja človekovih pravic, socialnem varstvu, v kulturi. V mnogih državah odpira možnosti dejavnega socialnega udejstvovanja za dijake, študente, brezposelne in strokovne delavce. Poleg osnovnega poslanstva - pomoč človeku v stiski, je danes organizirano prostovoljno delo dobilo tudi vlogo družbene sile pri oblikovanju družbenega okolja s tem, da deluje kot skupina pritiska in vpliva na zakonodajo.

Sodobno prostovoljstvo je preseglo značaj plemenitega delovanja ljudi dobre volje za dobrobit sočloveka, saj vstopa v partnerske odnose s socialnimi službami in zdravstvenimi institucijami. Poleg tega, da je usmerjeno v pomoč drugim, skrbi tudi za programe samopomoči. Prizadeva si za zmanjševanje razlik

med ljudmi in izboljševanje kvalitete življenja tistim, ki so zaradi kakršnihkoli razlogov prikrajšani (begunci, tujci, otroci s posebnimi potrebami, brezposelni, invalidi, revne družine,...). Pozitivna značilnost organiziranega prostovoljstva na socialnem področju je njegova občutljivost in prožnost pri odkrivanju družbenih problemov in pri iskanju ter izvajanju novih idej za njihovo rešitev. Sociologi napovedujejo, da bo vse bolj prisotno v družbi, in da bo njegova moč narastla, ko se bo država blaginje spremenila v družbo, v kateri bodo vse več družbene problematike pokrivala tvorbe civilne družbe, torej nevladne organizacije in prostovoljske organizacije.

Sodoben koncept prostovoljstva vključuje tudi odnos med organizacijo in državo, slednja naj bi bila zainteresirana za vzpostavljanje partnerskih odnosov s prostovoljnimi sektorjem, saj bi ji ta omogočal premostiti njene socialne disfunkcije. (Mikuš Kos 1997, 38-40)

1.3 Delo prostovoljca

Naloge, ki naj bi jih opravljal prostovoljec so ponavadi določene z delom, ki ga opravljajo zaposleni v organizaciji ali instituciji kot asistenti, prostovoljno delo pa naj bi bilo organizirano in vodeno. Poleg »ljudi dobre volje«, predvsem mladih, ki niso strokovno podkovani na določenem področju, so prostovoljci lahko tudi učitelji in socialni delavci. Organizacija, ki »zaposluje« prostovoljce, naj bi prisluhnila vsakemu prostovoljcu, se z njim posvetovala in mu določila naloge, za katere je pripravljen in zrel, ter na področjih, ki ga zanimajo. (Ochman 1997, 7-8)

1.4 Področja delovanja

V zadnjem obdobju se država odreka monopolu na področju socialnih dejavnosti in prepušča prostor privatizaciji ter nevladnim prostovoljnim organizacijam, (Rapoša 1992, 13) zato se te hitro širijo predvsem na socialnih področjih, ki so nova in problematična, oziroma se jim prej ni posvečalo veliko pozornosti, in so povezana s spremenjenim načinom življenja v moderni družbi (odvisnosti, homoseksualnost, nasilje med mladimi, duševni bolniki).

V Sloveniji je danes prisotna široka ponudba različnih programov, ki s pomočjo prostovoljcev zadovoljujejo najrazličnejše potrebe in skrbijo za interese socialno prikrajšanih, izključenih in marginaliziranih skupin. Samo delovanje prostovoljnih delavcev ne more nadomestiti storitev javnih služb, lahko pa jih dopolnjuje. (Flaker G. In Bobinski 1999, 102.)

Med prostovoljci lahko najdemo tako laike kot profesionalce. Največji delež prostovoljnega sektorja pokriva področje šolstva in izobraževanja, veliko ga je tudi v zdravstvu in na področju socialnega varstva, v domovih za ostarele, centrih za socialno delo ter humanitarnih organizacijah. (Flaker in Bobinski 1999, 103)

Posameznik, ki se odloči za prostovoljno delo, lahko izbira med različnimi oblikami organiziranega dela in različnimi tipi organizacij.

Dušica Pogačnik in Anica Mikuš Kos ločita različne tipe prostovoljskih organizacij glede na vsebino dela. Tako lahko prostovoljec aktivno sodeluje pri organizaciji, ki svojim uporabnikom ponuja informativno, kulturno, rekreacijsko pomoč, lahko sodeluje pri organizaciji, ki nudi pedagoško pomoč otrokom in mladini, ali pomaga pri nudenju zdravstvene pomoči in pomoči ostarelim na domu. Precej prostovoljskih organizacij deluje tudi na področju dela z ljudmi s posebnimi potrebami, in na področju odvisnosti od drog, alkohola. Posebna vrsta so človekoljubne organizacije, ki ščitijo človekove pravice, pravice manjšin in otrok, ter okoljevarstvene organizacije. (Mikuš Kos in Pogačnik 2002, 44-45)

Med mladimi zelo razširjena in aktualna oblika prostovoljnega dela so mednarodni delovni tabori, ki jih v Sloveniji organizira nevladna organizacija Voluntariat. Značilnost tabora je, da ima vedno neko družbeno tematiko, ki v času dela združuje mlade iz različnih delov Evrope in sveta. Skupna lastnost taborov je, da se prostovoljci in prostovoljke ukvarjajo z marginaliziranimi skupinami, izključenimi skupinami in manjšinami. (Kovačec 2000, 155)

Ne le v mednarodne delavne tabore, tudi nasploh je v programe prostovoljnega dela vključenih veliko mladih, predvsem iz vrst dijakov in študentov. Zanje je sodelovanje v organizacijah pomembno v smislu socializacije za bodočo aktivno državljansko vlogo in angažiran odnos do problemov v skupnosti. (Lorenčič 1999, 28)

1.5 Socialna izključenost otrok in mladine

Svet, ki zagovarja enake možnosti za vse, je v praksi dosti bolj krut in nepravičen in prizadene mnoge, ko se zavedo, kje je njihovo mesto na socialni lestvici. Slabe materialne razmere, brezposelnost staršev in odsotnost staršev, imajo lahko velik vpliv na otrokov razvoj in inteligenco.

Otrok, ki odrašča v slabših socialnih pogojih, je pod vplivom številnih dejavnikov tveganja. Družina, ki je prvi vir zaščite, lahko odpove in takrat njeno mesto bolj ali manj uspešno zasedejo podporne družbene mreže, v katere spadajo tudi nevladne organizacije, ki v okviru svojih programov nudijo otrokom brezplačno pomoč, ki jo izvajajo prostovoljci v obliki učne pomoči ali le preživljanja prostega časa z otroki in mladostniki. (Mikuš Kos 2001, 19)

Na področju socialne izključenosti, je vloga nevladnih organizacij v Sloveniji velika, saj deluje vrsta organizacij in društev, katerih dejavnost je usmerjena v krepitev duševnega zdravja otrok in mladine, k izboljšanju njihovega psiho-socialnega življenja, zaščiti pred travmatskimi dogodki in k preprečevanju škodljivega vedenja in zlorabe drog. Osnovno poslanstvo teh organizacij je

izboljševanje kvalitete življenja otrok, dejavnosti, ki jih izvajajo, pa so raznolike in sicer od nudenja konkretne pomoči revnim otrokom, nudenja dobrin, ki jim jih starši ne morejo privoščiti, (letovanja, tabori, izleti) priložnosti za kulturni razvoj, psihološko oporo, učno pomoč,... Posebna vrsta pomoči je tudi zaščita otrok skozi različne oblike socialnega aktivizma. (Mikuš Kos 2001, 23-24)

Večina prostovoljcev, ki delujejo v Sloveniji neposredno z otroki, so srednješolci. Izkušnje in raziskave kažejo, da opravljanje prostovoljnega dela pozitivno vpliva na osebni razvoj prostovoljcev, (Mikuš Kos 2001, 27) kar pomeni, da je delo koristno za obe strani, za tiste, ki pomoč dobijo in tiste, ki jo nudijo.

2. Prostovoljske organizacije v Sloveniji

Organizacije, ki »zaposlujejo« prostovoljce, delujejo v okviru nevladnih organizacij, katerih razvoj sega v čas po II. Svetovni vojni. Takrat so imele nevladne organizacije močno kontrolno funkcijo in so pokrivalo populacije otrok, žensk, invalidov in starih ljudi. 80. leta zaznamujejo velik razmah nevladnih organizacij, za katere sta bili takrat glavni značilnosti aktivizem in angažiranost. (Leskošek 2002, 352)

Danes organizacije in njihovi prostovoljci posvečajo svojo pozornost skupinam, ki so zaznamovane z različnimi oblikami diskriminiranosti, predvsem s socialno diskriminiranimi skupinami, ki nimajo družbenega vpliva, in ne zasedajo tistih delovnih mest, ki bi jim prinašale socialno pozitivno vrednoteno identiteto. Druga oblika diskriminiranosti, ki zaznamuje nekatere družbene skupine, je ekonomska diskriminiranost ter kulturna diskriminiranost, slednja temelji na poniževanju ljudi, ki jim družba pripisuje negativne lastnosti, ter na povzdigovanju tistih, ki jim pripisuje pozitivne lastnosti, in ki potrjujejo ideale lepote, kreposti, inteligence. Prostovoljci so torej nekakšni zagovorniki posameznikov in posameznic, ki pripadajo družbeno izključenim skupinam in katerih pravice so nemalokrat kršene. (Škerjanc 2000, 387-388)

Zakonski pogoji za delovanje društev in organizacij, ki organizirajo prostovoljno pomoč, le tem niso najbolj naklonjeni, prav tako je samo ovrednotenje prostovoljnega dela tako v moralnem kot v materialnem smislu še na nizki stopnji, kljub temu, da se je prostovoljstvo v zadnjem desetletju močno razmahnilo. Zaradi neosveščenosti države prostovoljno delo ne more prispevati k blaginji prebivalcev toliko, kolikor bi lahko, pripravljenost ljudi za tovrstno delo je precejšnja, vendar brez podpore ni izvedljivo, saj zahteva strokoven pristop in minimalne materialne pogoje za izvajanje programov.

2.1 Organizacije ki »zaposlujejo« prostovoljce

V Sloveniji deluje po podatkih Slovenske Filantropije (Mali vodnik prostovoljnega dela, 2002) kar 84 organizacij, katerih poslanstvo je nudenje organizirane prostovoljne pomoči na različnih družbenih področjih.

Ker se moja naloga v nadaljevanju nanaša na raziskovanje motivov za prostovoljno delo med mladimi, ki delajo z depriviligiranimi otroci z učnimi in socialnimi problemi, bom na kratko opisala organizacije, ki delujejo na tem področju. Kot sem že na začetku omenila, je organizacij veliko (84), zato bom izpostavila in predstavila le tiste, ki so mi pri empiričnem delu naloge ponudili sodelovanje.

- Zavod MISSS; Mladinsko informativno – svetovalno središče Slovenije

Središče ima sedež v Ljubljani in je projekt, namenjen mladim pri reševanju težav, povezanih z odraščanjem, ter drugimi problemi, s katerimi se srečujejo mladostniki. S posebnimi psihosocialnimi programi se usmerjajo predvsem k mladostnikom in otrokom, ki imajo zaradi različnih razlogov slabše življenjske možnosti.

Ciljna skupina so mladostniki in otroci, prostovoljci pa nudijo učno in psihosocialno (individualna pomoč in druženje) pomoč mladostnikom in

otrokom s slabšimi življenjskimi možnostmi. Organizacija prostovoljcem nudi brezplačno izobraževanje, supervizijo, strokovno pomoč pri delu, potrdilo o opravljenem delu, zavarovanje in možnost opravljanja prakse.

- Zavod Janeza Smrekarja OE Skala

Zavod deluje v Ljubljani, na področju vzgoje in sociale. Namen organizacije je pristopiti k mladim na ulici, ciljna skupina so mladostniki, otroci in njihovi starši, prostovoljci pa uporabnikom nudijo učno pomoč, preventivo na področju zasvojenosti, pomoč pri iskanju zaposlitve in svetovanje. Svojim prostovoljcem organizacija nudi brezplačno uvajanje, izobraževanje, supervizijo, možnost opravljanja prakse ter prijetno skupnost za vsestransko osebno rast.

- Mladinsko – informacijski center MIC

Organizacija deluje v Ljubljani na področju izobraževanja, informiranja, svetovanja in pomoči v stiski otrokom, mladostnikom in študentom. Svojim prostovoljnimi delavci pa nudijo brezplačno izobraževanje ter možnost vodenja in priprave novih projektov.

- Središče za mlade, knjižnica Otona Župančiča (mestna)

Deluje v Ljubljani, ciljna skupina so mladostniki od 15. do 25. leta starosti, prostovoljci svojim uporabnikom pomagajo pri učenju, jih informirajo, svetujejo, jim nudijo aktivno preživljanje prostega časa ter predavanja, in za svoje delo dobijo potrdilo o opravljenem prostovoljnem delu.

- MOZAIK – Društvo za izobraževanje in povezovanje otrok

Sedež ima v Ljubljani, prostovoljci pa delajo z otroki in mladimi. Društvo sodeluje v reviji Kremenčki, informira o prostovoljnem delu doma in v tujini ter je gostiteljska organizacija mladinskih izmenjav.

- Center za socialno delo Ljubljana Vič - Mladinsko središče Vič

S sedežem v Ljubljani se organizacija ukvarja s socialo, MSV je dnevni center za otroke in mladostnike, ki lahko aktivno preživljajo prosti čas, ter se družijo z vrstniki, dobijo pa lahko tudi učno pomoč ter pomoč pri reševanju težav, s katerimi se srečujejo doma, v šoli ali na ulici. Center prostovoljcem nudi brezplačno uvodno izobraževanje, dobijo lahko potrdilo o opravljenem delu, možnost opravljanja prakse, strokovno pomoč pri delu, supervizijo.

- Svetovalnica Fužine

Deluje v Ljubljani in se ukvarja s problematiko mladostnikov, skrbi za aktivno preživljanje prostega časa mladih in jim svetuje.

- Zveza prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje

Organizacija deluje v Ljubljani in njeni okolici na področju sociale, ciljna skupina prostovoljnega dela so otroci in mladostniki, prostovoljci pa jim pomagajo pri učenju, sodelujejo pri družabnih dogodkih, delavnicah, socialnih akcijah, taborih. Zveza prijateljev mladine svojim prostovoljcem omogoča brezplačno uvodno izobraževanje, potrdilo o opravljenem prostovoljnem delu.

2.2 Plačilo

Prostovoljno delo ni plačano z denarjem, temveč z mnogo bolj vrednimi stvarmi. Prostovoljec naj bi ob tem občutil, da opravlja koristno delo, da ga drugi potrebujejo, veliko je že to, da lahko spozna nove prijatelje, pridobiva znanja,

veščine, spoznanja, preizkuša svoje sposobnosti, znanje, spretnosti, se osebno bogati in raste. (<http://www.filantropija.org/prostovl.php>)

3. Prosocialno vedenje in altruizem

Ljudje lahko s svojim obnašanjem drugemu škodujejo ali pa mu pomagajo, in obstaja vrsta načinov obnašanja, usmerjenega k pomoči ali koristiti drugemu. Altruizem, solidarnost, nudenje pomoči, delitev dobrin z drugimi, so lahko oblike prosocialnega vedenja, obstajajo pa tudi nasprotna vedenja, ki namerno ali nenamerno škodijo drugim. (Musek 1994, 44)

Altruizem je, kot meni Janek Musek, oblika pomagalnega obnašanja, ko posameznik nudi pomoč in v zameno ne pričakuje povračila ali nagrade. Altruistično obnašanje je zavestno spodbujeno in je samemu sebi namen, motivirano je le z željo pomagati in brez pričakovanja nagrade. (Musek 1989, 28) Raziskovalci altruizma težko govorijo o pravem, brezinteresnem altruizmu, saj si je težko zamisliti vedenje, ki bi bilo le v dobro drugega, brez motiva, nagrade, spodbude, torej v nobenem pogledu koristno za obnašalca. (Musek 1989, 37)

Da bi posameznik lahko deloval altruistično, mora izpolnjevati nekatere pogoje, in sicer mora imeti dovolj izrazito kognicijo, da opazi osebo v stiski in da opazi tudi, da lahko pomaga. Posameznik, ki se odloči za altruistično dajanje pomoči, mora imeti občutek, da lahko izbira med alternativami, in mora biti zmožen predvideti posledice svojega delovanja, ter se aktivirati brez zunanje spodbude in brez pričakovanja povračila. (Bar- Tal 1978 v Musek 1989, 43)

Vse od Darwina naprej, so se sociobiologi in raziskovalci družbe razhajali v mnenjih o tem, ali je altruistično vedenje genetsko pogojeno, ali pa je pridobljeno in naučeno skozi posameznikov socializacijski proces. Ne glede na to, ali altruistično vedenje izvira iz genov, ali je naučeno, je v človeku prisotno.

Takšno altruistično vedenje je tudi v nasprotju s teorijo o razumskosti ekonomičnega človeka (Smith Adam), kajti pri altruizmu ljudje pomagajo drug drugemu preprosto zato, ker so nagrajeni z nekim notranjim zadovoljstvom, ki ga občutijo ob tem, ko nekomu pomagajo. Vprašanje, ki se pri tem pojavi pa je, ali ni to spet neke vrste egoizem? (Guy in drugi 1989, 19)

Družboslovni znanstveniki navajajo več motivov, ki naj bi vplivali na posameznikovo altruistično vedenje in delovanje. Prvič, altruistično vedenje naj bi posamezniku prineslo določeno družbeno nagrado, drugič, posameznik pomaga zato, ker pričakuje povrnitev pomoči v prihodnosti, če jo bo potreboval, in kot tretjič znanstveniki govorijo o prilagajanju in upoštevanju družbeno zaželenemu vedenju in normam. Prav tako ugotavljajo, da so med najmočnejšimi motivi za altruistično vedenje osebno zadovoljstvo, dober občutek in veselje ob samem dajanju nudenja pomoči. (Guy in drugi 1989, 21)

V tem poglavju bom navedla različne motive, ki so jih različni avtorji že definirali za pomembne pri odločanju za prosocialno vedenje posameznikov, nato pa bom podrobneje opisala tiste, ki sem jih na podlagi lastne presoje izbrala in uporabila v empirični raziskavi.

Mirjana Nastran Ule meni, da za altruističnim vedenjem lahko stojijo različni motivi, kot so čustvena motivacija, občutek moralne obveznosti, sočutje, recipročnost, povišanje lastne vrednosti v svojih očeh, priznanje okolice. (Ule 1997, 240)

V članku Novejše koncepcije raziskovanja altruizma Musek navaja avtorja Bar-Tala, ki je sestavil šest - stopenjski model razvoja pomagalnega obnašanja, ki se nanaša tudi na altruizem. Model opisuje razvoj altruističnega vedenja pod vplivom motivov zanj in sicer od "najsebičnejše" motivacije - nagrade, do "najbolj nesebične" motivacije, ki pomeni pravi altruizem, zaradi katerega posameznik

nudi prostovoljno pomoč izključno z namenom, da pomaga drugemu in pri tem ne pričakuje zunanjih nagrad ali povračil. (Bar – Tal 1978 v Musek 1989, 44)

V prvi fazi posameznik nudi pomoč le v primeru, ko je spodbujen s konkretno nagrado.

Za drugo fazo avtor meni, da je motivirana s potrebo po odobravanju avtoritete, zato, da bi ugodili avtoriteti.

V tretji fazi igra pomembno vlogo notranja inciativa, kar pomeni, da je posameznik notranje motiviran za nudenje pomoči, vendar pa vseeno ve, da bo dobil nekaj v zameno za takšno delovanje.

V četrti fazi je dajanje pomoči motivirano z socialnimi normami. Posameznik se je v tej fazi zmožen postaviti v položaj drugega in razumeti njegove potrebe.

Za peto stopnjo pomagalnega obnašanja velja splošna recipročnost, kar pomeni, da je pomoč utemeljena z univerzalnim principom izmenjave. Posameznik je pripravljen pomagati ker pričakuje povračilo pomoči, ki pa ni nujno konkretno in natančno določena. V tej fazi so družbene norme in pravila že internalizirani.

Šesta, zadnja faza, je faza pravega altruizma, ko naj bi bil posameznik zmožen začeti neko prostovoljno dejanje nudenja pomoči le zaradi nudenja samega, oziroma z edinim namenom, da z dejanjem pomaga, in pri tem ne pričakuje zunanjih nagrad ali povračil, utemeljitev za svoje dejanje pa najde v lastnih moralnih načelih.

Avtorja Pečjak in Musek (2001, 225) razumeta altruizem kot nesebično pomoč drugim, pri kateri dajalec ne pričakuje nagrade, vendar pa je altruizem odvisen tako od osebnih kot družbenih dejavnikov. Že sama družba lahko s spodbujanjem ali zaviranjem altruističnega vedenja vpliva na posameznikovo odločitev za prosocialno vedenje in delovanje, ali pa ga od tega odvrača. Eden od najpomembnejših pogojev za altruistično vedenje, je, kot pravita avtorja empatija, ki se je človek lahko nauči le v procesu socializacije. Motivacijo za

altruistično vedenje razdelita na notranjo in zunanjo, kjer notranja pomeni, da smo za neko stvar zainteresirani kot oseba, da nas zato zadeva veseli in zato cilje, ki so plod notranje motivacije, dosegamo veliko hitreje in učinkovitejše kot cilje, za katere nismo notranje motivirani in h katerim nas sili okolica. Notranja motivacija je močnejša in se navzven kaže v posameznikovih interesih, delo, ki je opravljeno pod vplivom notranje motivacije je boljše, saj lahko posameznik vloži vanj več truda. Če pa je motivacija zunanja, je posameznik prisiljen delati in dosegati cilje zaradi pritiska okolice. (Pečjak in Musek 2001, 97)

Berkowitz meni, da naj bi zaradi norme družbene odgovornosti ljudje pomagali osebam, ki potrebujejo pomoč, in da naj bi bila takšna dejanja v družbi pozitivno ovrednotena in družbeno zaželjena. (Berkowitz 1972 v Raboteg Šarić 1995, 33)

Schroeder in sodelavci (1995, 127-128) med motivi za prosocialno vedenje navajajo normo recipročnosti, normo pravičnosti in normo družbene odgovornosti ter osebno normo, ki jo razumejo kot moralno odgovornost posameznika za pomoč drugim. Poleg tega navajajo tudi različne motive, ki jih povezuje ideja osebne pridobitve:

- prepoznavnost, vidnost
- pridobitev spoštovanja drugih
- osebni interes v prostovoljski dejavnosti
- užitek ob delu
- želja po občutku potrebnosti za nekoga
- lastna izkušnja ali opazovanje nudenja in prejemanja pomoči
- trenutni občutki, ko človek vidi žrtev ki je potrebna pomoči, so lahko motivator
- empatija
- družbene in osebne vrednote o tem, kakšno je primerno oz. sprejemljivo vedenje.(posamezniko bo pomagal, ker čuti notranji ali zunanji pritisk da se prilagodi tem vrednotam)

Jože Ramovš (2001, 321) ugotavlja, da prostovoljstvo ni samo v dobro drugega, temveč koristi tudi prostovoljcu, saj je njegova motivacija vedno tudi zadovoljevanje lastnih potreb. Potemtakem je prostovoljstvo zdravo za prostovoljca in koristno za prejemnike pomoči, če je prostovoljec zavestno prostovoljec zaradi samega sebe, in se zaveda, da njegov prispevek koristi njemu, poleg tega pa ga vodi solidarnost do ljudi s potrebo ali v stiski. Skrivnost dobrega prostovoljca je torej uravnovešena dvocentričnost motivacije iz samopomoči in iz solidarnosti.

Eden najpomembnejših pogojev za altruistično vedenje, je, kot pravita Musek in Pečjak empatija, ki se je človek lahko le nauči v procesu socializacije, zato mislim, da bi odločanje za prosocialno vedenje posameznika lahko povezala tudi z vplivom družine nanj.

Poleg vpliva družine na posameznikovo odločitev za prosocialno vedenje bi lahko raziskala tudi vpliv okolja, v katerem posameznik živi ter vpliv sovrstnikov in prijateljev, saj so le ti močna referenčna skupina. (Musek in Pečjak 2001, 252)

4. Motivi za prosocialno vedenje, ki jih bom raziskovala v anketi

Motive za prostovoljno delo za anketo sem določila na podlagi pri različnih avtorjih že ugotovljenih motivov za prosocialno vedenje in altruizem, saj menim, da je prostovoljno delo neke vrste prosocialno delovanje v današnji družbi. Rezultati ankete pa bodo pokazali, ali je temu res tako, torej ali so motivi za prosocialno delovanje in altruizem prisotni tudi pri odločanju za prostovoljno delo in ali ne, poleg motivov, ki izhajajo iz altruizma in prosocialnega vedenja, pa bom s pomočjo ankete ugotovila, kateri motivi so za prostovoljce prav tako pomembni oziroma ali motivi, v katerih se skriva osebna pridobitev, vplivajo na odločanje mladih za tovrstno delo.

Izbrani motivi:

- družbena odgovornost
- sočutje ali empatija
- recipročnost
- povišanje lastne vrednosti (v lastnih očeh ali v očeh drugih)
- pridobitev spoštovanja drugih
- osebni interes v prostovoljski dejavnosti
- želja po občutku potrebnosti in koristnosti za nekoga
- lastna izkušnja ali opazovanje nudenja in prejemanja pomoči
- življenje v okolju, kjer se je ali se izvaja organizirano nudenje in prejemanje pomoči
- želja po pravičnejšem svetu in enakosti med ljudmi

4.1 Občutek družbene odgovornosti

Vsaka družba si oblikuje moralna načela in moralne norme, ki služijo kot nekakšen kašipot, po katerem naj bi se posamezniki orientirali v svojem družbenem delovanju. Te norme so v veliki meri naučene v procesu socializacije posameznika in internalizirane, njihov namen pa je, da jih posameznik sprejme

oziroma ponotranji, in jih razume kot lastna načela delovanja in kot cilje, h katerim naj bi strmel. (Musek 1994, 42)

Glede na to, da živimo v kapitalistični družbi, kjer ima vsaka storitev ali izdelek svojo ceno, je od posameznikov težko pričakovati, da bodo svoj čas namenjali pomoči drugim in zanj ne prejeli plačila. Zakaj se torej še vedno veliko mladih odloča za prostovoljno delo, in ali je občutek družbene odgovornosti za sočloveka res močan dejavnik zanj?

Mirjana Ule (1997, 242) pravi, da smo ljudje bolj naklonjeni dajanju pomoči tistim, ki so šibkejši od nas. Ali nas v to sili družbena odgovornost, ali pa je prostovoljno posvečanje časa in energije drugim rezultat čisto drugih motivov?

Rabotegova navaja Berkowitzovo teorijo norme družbene odgovornosti, po kateri naj bi ljudje pomagali tistim, ki potrebujejo našo pomoč, ki so odvisni od nas, ter da je takšno delovanje v družbi primerno in naleti na odobravanje, nasprotno pa je izogibanje pomoči družbeno neprimerno, in ga družba ne odobrava. (Berkowitz 1972 v Raboteg 1995, 33)

Ljudje naj bi bili zaradi občutka družbene odgovornosti pripravljeni pomagati tistim, ki so odvisni od njih, ali ki so se znašli v težki situaciji, vendar, da so ljudje manj pripravljeni pomagati posameznikom, ki so se sami spravili v svoj položaj, ki so sami "krivi" za svoj položaj v katerem so se znašli. (Schroeder in drugi 1995, 87)

Za raziskovanje intenzivnosti motiva občutek družbene odgovornosti bom uporabila naslednje štiri trditve:

1. Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba ne more ali noče pomagati.
2. Čutim odgovornost za pomoč ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.
3. Prostovoljno delo opravljam, ker mislim, da je tako prav.

4. Odgovorni nismo le zase, temveč tudi za druge.

4.2 Empatija

Empatija je zelo pomemben dejavnik, ki lahko aktivira altruizem in druge oblike prosocialnega vedenja, kajti sposobnost empatije človeku omogoča, da na določen način tudi sam doživi stisko druge osebe in njeno potrebo po pomoči. Mnoge raziskave so potrdile pomembnost empatije za prosocialno delovanje, in nekateri psihologi menijo, da je empatija osrednji duševni proces, ki sproža altruizem in druge oblike prosocialnega vedenja in omogoča človeku, da premaga sebičnost. (Musek 1994, 47)

Empatija je človeška lastnost, ki so ji raziskovalci družbe posvetili sorazmerno malo pozornosti, čeprav je iz opazovanja družbe jasno, da lahko predstavlja pomemben socialni motiv. (Hayes in Orrell 1998, 312)

Novejše študije potrjujejo, da pri odraslih empatija vsekakor vpliva na altruistično vedenje. Osebe, ki so sodoživljale stisko eksperimentalne "žrtve", so pomagale bolj pogosto kot osebe, ki niso čutile empatično. (Underwood in Moore 1982 v Musek 1989, 39)

Nekateri menijo, da oseba, ko je empatična, občuti stisko drugega kot svojo lastno in pomaga zato, da bi odpravila lastno neugodje, ki jo pri tem spremlja. Spet drugi pa zagovarjajo empatijo kot najbolj čisto obliko altruizma, ki jo spodbuja resnična skrb za drugega in s tem povezano željo po zmanjševanju njegove stiske. (Musek 1994, 48)

Empatija kot motiv za altruistično delovanje se izraža v sočustvovanju do tistih, ki potrebujejo pomoč, občutku solidarnosti do ljudi, katerih življenjski pogoji so slabi in identifikacija s tistimi, ki "trpijo". (Evert Van de Vliert in drugi, 62-73)

Zora Raboteg-Šarić (1995, 51) navaja trditve različnih avtorjev o empatiji:

1. Empatija kot sočustvovanje, ki ga doživljamo ob opazovanju trpljenja drugih. (Batson 1987,181)
2. Prezemanje situacije drugega vključuje kognitivno razumevanje občutkov in motivov drugih, in je zato instrumentalna veščina. Empatija pa vključuje čustveno reagiranje na doživljanje drugih in je zato ekspresivno izkustvo. (Barnett 1987, 246)
3. Empatija je čustveno stanje posameznika, ki je posledica razumevanja čustvenega stanja druge osebe. (Eisenberg & Miller, 292)

Po Hoffmanu je empatija definirana kot pozitivni emocionalni odziv na krizno situacijo drugega človeka, kar pomeni, da empatični posameznik doživlja empatično stisko, ki jo z neposredne situacije posploši v splošno dolžnost po pomoči drugemu. Hoffman pravi, da je empatija podlaga resničnega altruizma. (Hoffman 1981 v Ule 1997, 251)

Posamezniku, ki vidi drugega človeka v stiski ali v težavah, je hudo zanj in to ga čustveno vznemirja. Vznemirjenje skuša zmanjšati tako, da človeku nudi pomoč in s tem, ko pomaga njemu, pomaga sebi v tem smislu, da zmanjša lastno neugodno čustveno stanje. (Raboteg Šarić 1995, 50)

Ljudje so za nudenje pomoči lahko motivirani tudi zaradi lastnih občutkov, ki se jim porodijo ob tem, ko vidijo sočloveka v težavah, zato težijo k temu, da bi zmanjšali ali odpravili te neugodne občutke. S tem ko nudijo pomoč ljudem v težavah, ubijejo dve muhi na en mah - jim pomagajo, zraven pa zmanjšujejo svoje negativne občutke. (Schroeder in drugi 1995, 254)

Empatijo kot motiv za prostovoljno delo, bom raziskala z naslednjimi trditvami:

1. K prostovoljnemu delu me spodbuja razmišljanje o socialnem položaju ljudi, ki pridejo po pomoč v našo organizacijo.

2. Če se postavim v vlogo ljudi, ki imajo manj in živijo v slabših pogojih, čutim željo, da jim pomagam.
3. Prostovoljno delo opravljam zato, ker me boli, kadar vidim človeka v stiski.
4. Kadar vidim, da je nekdo v stiski, si zlahka predstavljam kako mu je.

4.3 Recipročnost

Mirjana Ule (1997, 243) definira recipročnost v kontekstu altruističnega obnašanja kot pomoč tistim, ki so pomagali nam, oziroma zaradi tega, ker smo sami prejeli pomoč ali ker pričakujemo, da jo bomo dobili. Recipročnost je splošni princip človeškega delovanja, pri katerem gre za medsebojno izravnavanje dajanja in prejemanja v interakciji. Altruizem na osnovi recipročnosti tako pomeni izmenjavo dajanja in prejemanja pomoči med dajalcem in prejemnikom.

Zora Raboteg pa meni, (1995, 33) da so ljudje bolj motivirani za nudenje pomoči drugim, če so sami prejeli pomoč, ali če vedo, da jo bodo prejeli. Več pomoči posameznik prejme, več jo bo dal. (Schroeder in drugi 1995, 85)

Recipročnost kot motiv za prostovoljno delovanje bom raziskala s trditvijo:

1. Upam, da bom tudi jaz dobil/a organizirano pomoč, če jo bom kdaj potreboval/a.

4. 4 Pridobitev priznanja in spoštovanje okolice

Kot motiv za altruistično delovanje Mirjana Ule (1997, 240) navaja pridobitev spoštovanja drugih in priznanje okolice, ljudje namreč v procesu socializacije razvijemo pozitivna stališča do pomoči drugim in se naučimo spoštovati ljudi, ki so požrtvovalni, velikodušni in dobri.

Motiv pridobitev priznanja in spoštovanja okolice bom poskušala raziskati s trditvami:

1. Moji bližnji me spoštujejo, ker delam kot prostovoljec/ka
2. Moja okolica ima o meni dobro mnenje, ker delam kot prostovoljec/ka.

3. Mislim, da me imajo ljudje, s katerimi se družim, za dobrega človeka, ker delam kot prostovoljec/ka.

4.5 Povečanje lastne vrednosti v svojih očeh

Ljudje se v procesu socializacije naučijo, da so altruistična dejanja v družbi pozitivna, in če človek pomaga, se počuti dobro, ter s tem krepí lastno samopodobo. (Ule 1997, 240)

Ali se prostovoljci odločajo za delo zaradi občutka, da so boljši ljudje, oziroma jim to daje pozitivno samopodobo, bom raziskala s pomočjo naslednjih trditev:

1. Prostovoljno delo ima pozitiven vpliv na moj osebni razvoj.
2. Odkar sem prostovoljec/ka, se mi zdi, da sem boljši človek.

4.6 Občutek koristnosti in potrebnosti za druge

Ljudje so skoraj vedno pripravljeni priskočiti na pomoč, kadar so prepričani, da bo njihova pomoč resnično koristna in zaželjena. (Hayes in Orrell 1998, 313)

Ramovš (2001, 314) meni, da je prostovoljstvo kot kompleksen socialni dialog med prostovoljcem in tistim, ki prejema pomoč, zato sta potreba prostovoljca po solidarnosti in potreba človeka v stiski komplementarni. Njuna zadovoljitev je v obeh primerih pogoj za ohranjanje in rast kakovosti življenja obeh.

Kakšno vlogo ima pri odločanju za prostovoljno delo motiv občutek koristnosti in potrebnosti za druge, in kako pomembno je zavedanje, da prostovoljčevo delo res nekomu koristi, bom raziskala s pomočjo naslednjih trditev:

1. Kot prostovoljec/ka se počutim koristen/na za druge.

2. Ljudem, ki jim pomagam kot prostovoljec/ka, je moja pomoč dobrodošla.
3. Menim, da moje delo ni zaman.

4.7 Lastna izkušnja ali opazovanje nudenja in prejemanja pomoči

Ljudje so za nudenje pomoči motivirani zaradi lastnih izkušenj prejemanja pomoči, ali pa je naklonjenost nudenju pomoči posledica opazovanja drugih, ki so pomoč nudili ali prejeli in se naučili, da je takšno delovanje koristno za obe strani. (Schroeder in drugi 1995, 254)

Ali lastna izkušnja in opazovanje nudenja in prejemanja organizirane pomoči vpliva na posameznikovo odločitev za prostovoljno delo, bom preverila s trditvima:

1. Jaz ali nekdo od mojih bližnjih je/sem že bil v situaciji, ko je potreboval organizi
2. Živim ali sem živel v okolju, kjer se ali se je izvajalo nudenje/prejemanje organizirane prostovoljne pomoči.

4.8 Osebni interes v dejavnosti

Vsak posameznik si od rojstva naprej izoblikuje zanimanja za različne stvari, ima lastne interese. V času pubertete in nato adolescence se začnejo oblikovati trajnejši in realnejši interesi, med najpomembnejšimi so učni, delovni in poklicni interesi. Razvoju posameznikovih interesov botrujejo najrazličnejši dejavniki, kot so naprimer vpliv drugih ljudi in okolice, osebne izkušnje, zgledi drugih, ipd. Zadovoljevanje interesov se kaže v izbiri različnih konjičkov, ter v dejavnostih zunaj neposrednega učnega in poklicnega dela, posamezniku pa omogočajo zadovoljevanje individualnih potreb, ter razvoj sposobnosti in ustvarjalnosti. (Musek 1994, 37)

Nekatere ljudi za prosocialno vedenje lahko vodi empatija, spet drugi vidijo v tem korist zase, kar pomeni, da prostovoljno delo lahko zadovolji tudi

egoistične motive. (Schroeder in drugi 1995, 257) Egoističen motiv za prosocialno delovanje je lahko osebni interes v prostovoljnem delu.

Kakšno vlogo igra pri odločanju za prostovoljno delo osebni interes, bom ugotavljala s pomočjo naslednjih trditev:

1. Delo z mladimi me veseli in zanima tudi sicer.
2. Na področju, kjer delam kot prostovoljec/ka, si želim nabrati veliko izkušenj za svoje poklicno delo v prihodnosti.
3. Delo z mladimi mi predstavlja izziv.

4.9 Pravičnost ali enakost

Rezultat dajanja pomoči naj prinese pozitivne rezultate, da se sploh izplača. Nekateri avtorji pri normi pravičnosti oz enakosti govorijo o takoimenovanem »pravičnem svetu«, kjer naj bi tisti, ki imajo več in verjamejo v pravični svet, enak za vse, pomagali tistim, ki imajo manj oziroma so na slabšem.

Po teoriji o pravičnem svetu je enakopravnost ljudi centralnega pomena, pri čemer je enakopravnost mišljena kot enakopravnost v družbi, ekonomska enakopravnost, enake pravice in dolžnosti. Po ideji o pravičnem in enakopravnem svetu, naj bi bili ljudje motivirani za nudenje pomoči in zavzemanje za tiste, ki so na slabšem, oziroma so prikrajšani za socialne dobrine in pravice. (Schroeder in drugi 1995, 87)

Mirjana Ule pa normo pravičnosti opredeli malo drugače, in sicer meni, da je norma pravičnosti egoistični motiv za altruistično delovanje, saj naj bi bili ljudje po tej normi pripravljene pomagati drugemu le v primeru, ko bi vloženi napori približno ustrezali pričakovanim pozitivnim učinkom dajanja pomoči. (Ule 1997, 245)

Moč motiva pravičnost oziroma enakost pri odločanju za prostovoljno delo bom raziskala z naslednjimi trditvami:

1. Vsak človek bi lahko pomagal sočloveku v težavah, in tako prispeval k pravičnejši družbi.
2. Prav je, da tisti, ki imamo več, pomagamo tistim, ki imajo manj.
3. Ljudje moramo skrbeti za dobro soljudi, ne le za svoje.

EMPIRIČNA ANALIZA

1. Metoda

1.1 Način zbiranja podatkov, čas anketiranja in opis vzorca

Podatke za analizo anketnega vprašalnika sem zbrala tako, da sem na internetu poiskala vse organizacije v Ljubljani, ki se ukvarjajo s prostovoljnim delom in katerih ciljna skupina prostovoljne pomoči so mladostniki in otroci. Vsem organizacijam sem poslala pošto, v kateri sem predstavila svoj namen, žal pa nisem dobila odgovora od vseh. Ankete sem distribuiral organizacijam, s katerimi sem prišla v kontakt in po nekaj tednih sem imela zbranih in rešenih 100 anket od naslednjih organizacij: MISSS, Skala, Svetovalnica Fužine, Mladinsko središče Vič, Mozaik, Knjižnica Otona Župančiča - središče za mlade, MIC - mladinski informacijski center, Zveza Prijateljev Mladine Moste-Polje. Faza zbiranja podatkov je trajala od aprila 2004 do junija 2004.

V vzorec sem vključila 100 prostovoljcev, študentov in dijakov, ki delajo na področju varstva socialno ogroženih otrok in mladine v okviru neprofitnih in nevladnih organizacij v Ljubljani. Ljubljano sem izbrala zaradi enostavnejše in hitrejšše distribucije.

1.2 Vsebina ankete in opis trditev

V anketnem vprašalniku zaprtega tipa je bilo 25 trditev, ki so se nanašale na različne oblike motivov, ki naj bi vodili posameznega prostovoljca pri odločanju za prostovoljno delo. Za vsak motiv sem postavila po eno, dve, tri ali štiri trditve. Prvi motiv je predstavljal družbeno odgovornost, drugi motiv sočutje ali empatijo, tretji recipročnost, četrti izkušnjo prejemanja ali nudenja pomoči, peti motiv življenje v okolju, kjer se je ali se izvaja organizirano nudenje in prejemanje pomoči, šesti motiv spoštovanje okolice, sedmi povečanje lastne vrednosti v svojih očeh, osmi občutek koristnosti in potrebnosti za druge, deveti motiv osebni interes v dejavnosti, desetienakost ali pravičnost v družbi. Anketiranci so trditve ovrednotili z oceno na lestvici od 1 do 5, kjer je ena

pomenilo, da za posameznega anketiranca trditev sploh ne velja, pet pa, da zanj trditev zelo velja.

Trditvam so sledila demografska vprašanja spol, leto rojstva-starost, tip okolja v katerem so anketiranci živeli do svojega 15. leta, vprašanje o odnosu do Boga, vprašanje o dolžini prostovoljnega delovanja nasploh, ter dolžini delovanja v instituciji, kjer delujejo danes, in vprašanje, kdo je pomembno vplival na njihovo odločitev za prostovoljno delo.

1.3 Frekvenčna porazdelitev

S frekvenčno porazdelitvijo sem ugotavljala velikost deležev za različne socialnodemografske značilnosti, in sicer za spol, starost, tip naselja v katerem so anketiranci živeli do svojega 15. leta, čas dela v prostovoljni organizaciji, odnos do Boga, (vernost) in kdo je imel največji vpliv na posameznikovo odločitev za prostovoljno delo.

1.3.1 Spol

Vzorec vsebuje 86 odstotkov žensk in 14 odstotkov moških.

1.3.2 Tip naselja

Največ anketirancev (49 odstotkov) je do svojega petnajstega leta živel v večjih slovenskih mestih, 31,3 odstotkov anketirancev je do svojega petnajstega leta živel na podeželju, najmanj (19,8 odstotkov) pa jih do svojega petnajstega leta živel v manjših slovenskih mestih.

1.3.3 Starost

Največji delež anketirancev je starih med petnajst in dvajset let (53,1 odstotka), manj je starejših od dvajset let (31,6 odstotka) in še manj starejših od 27 let. (15,3 odstotka).

1.3.4 Vpliv na odločitev za prostovoljno delo

Na vprašanje »Kdo je najpomembnejše vplival na vašo odločitev za prostovoljno delo«, je največ anketirancev odgovorilo, da na njihovo odločitev ni vplival nihče (30 odstotkov), sledi vpliv učitelja ali svetovalnega delavca (24 odstotkov), vpliv prijatelja (19 odstotkov) in vpliv nekoga drugega (15 odstotkov). Najmanj anketirancev je kot pomemben vpliv na svojo odločitev za prostovoljno delo navedlo družino (12 odstotkov).

1.3.5 Verska opredelitev

Veliko anketirancev (50 odstotkov) veruje v obstoj Boga, medtem ko jih 30,4 odstotkov verjame le v obstoj višje sile, 8,9 odstotkov anketirancev ne ve, ali obstaja višja sila, in 10 odstotkov jih v Boga ne verjame.

1.3.6 Čas delovanja anketirancev v prostovoljnem delu

Med študenti in dijaki prostovoljci, ki so odgovarjali na anketo, je 10 odstotkov takih, ki so se s prostovoljnim delom komaj seznanili, saj delajo manj kot pol leta. Največ (36 odstotkov) je takih, ki se s prostovoljnim delom ukvarjajo od pol do enega leta, 20 odstotkov je takih, ki delajo kot prostovoljci že dve leti, 18 odstotkov jih dela do štiri leta, in 15 odstotkov več kot štiri leta.

1.3.7 Čas delovanja anketirancev pri organizaciji, kjer trenutno delajo

V »trenutni« organizaciji dela 16 odstotkov prostovoljcev manj kot pol leta, kar 42 odstotkov pa jih dela v organizaciji od pol do enega leta. 17 odstotkov anketirancev dela v organizaciji od enega do dveh let, 15 odstotkov jih dela v »sedanji« organizaciji do štiri leta in le 6 odstotkov več kot štiri leta..

2. Metode analize podatkov

Hierarhično razvrščanje v skupine:

Glavni namen analize je bil ugotoviti, v koliko znotraj čim bolj podobnih in med seboj čim bolj različnih skupin lahko razdelim anketirance na podlagi njihovih odgovorov – ocen trditev, ki se nanašajo na motive za prostovoljno delo, ter nadaljnje ugotoviti, kakšne so značilnosti posameznih skupin, ter kateri so motivi, ki so se pri posameznih skupinah pokazali za najmočnejše oziroma za tiste, na podlagi katerih so se anketiranci odločali za delo. Segmentacijo sem opravila s pomočjo Wardove metode hierarhičnega združevanja enot v skupine s pomočjo programa SPSS. Podobnost med enotami sem izmerila s pomočjo evklidske razdalje. Optimalno število skupin pa sem določila z analizo ravni združevanja v drevesu združevanja, t.i. dendogramu na podlagi vsebinskega premisleka, in sicer tako, da sem jih razdelila v pet skupin. (Ferligoj 1989, Kropivnik 1997). S programom SPSS sem izračunala povprečne vrednosti posameznih trditev za vsako skupino posebej, in jih primerjala s skupnim povprečjem posameznih trditev. Povprečne vrednosti motivov sem izračunala tako, da sem seštelala povprečne vrednosti trditev, ki so se nanašale na določen motiv, ter vsoto delila s številom trditev za posamezni motiv. Tako sem ugotovila povprečne vrednosti motivov za prostovoljno delo pri posameznih skupinah, ter kakšna so bila odstopanja v skupinah od skupnega povprečja in glede na intenzivnost motivov znotraj posameznih skupin. Na podlagi tega sem lahko skupinam pripisala imena, in sicer sem pri izbiri imena za skupino upoštevala moč posameznih motivov ter demografske značilnosti.

3. Intenzivnost posameznih motivov

S programom SPSS sem izračunala povprečne vrednosti (ocene med 1 in 5) posameznih trditvev, in iz tega spet izračunala še povprečne vrednosti motivov za celoten vzorec.

Rezultati:

V povprečju so najvišje ocene na lestvici od 1 do 5 pri vseh anketirancih dobile trditve, s katerimi sem raziskovala motiv pravičnost oziroma enakost. Za vse prostovoljce je ta motiv med najmočnejšimi, (na lestvici od 1 do 5 zavzema povprečno vrednost 4.39) torej zanje zagotovo velja kot eden vodilnih motivov za prostovoljno delovanje. Izjema so skupina starejših iskalcev interesa, pri katerih motiv zavzema povprečno oceno malo nad 3 na lestvici od 1 do 5. Želja po pravični porazdelitvi materialnih in socialnih dobrin je pri veliki večini anketiranih zelo močna. Drugi v povprečju najmočnejši motiv (4.23 je njegova povprečna ocena), ki prav tako velja za večino anketirancev, je občutek koristnosti in potrebnosti za druge, torej občutek, da s svojim delom pripomorejo k blaginji posameznika, ki mu je pomoč namenjena, in da njihovo delo ni zaman. Radi vidijo, da njihova pomoč naleti na plodna tla.

Tudi osebni interes v dejavnosti je motiv, ki precej močno vodi prostovoljce pri odločanju za prostovoljno delo. (4.21 je njegova povprečna ocena) Z delom si želijo pridobiti izkušnje za prihodnje delo ali za delo v poklicu, radi se družijo z mladimi in delo s to ciljno skupino jim pomeni izziv. Zanimiv podatek je precej pozitivna (4.19) ocena motiva recipročnosti. Mladi prostovoljci razmišljajo v principu dam - daš, kjer protivrednost ni denar ali materialne dobrine, temveč gre za psihološko zagotovilo oziroma upanje na povrnjeno pomoč, kadarkoli in kakorkoli jo bodo potrebovali. Prostovoljci delajo za druge, pri tem pa upajo, da bodo tudi oni prejeli pomoč, če jo bodo potrebovali.

Večina anketiranih prostovoljcev je v povprečju precej pozitivno ovrednotila motiv zvišanja lastne vrednosti v lastnih očeh, (vrednost 4.21 na lestvici od 1 do 5) kar pomeni, da pri delu opažajo pozitivne spremembe pri sebi, in imajo občutek, da jim delo pomaga pri osebni rasti. Občutek družbene odgovornosti, spoštovanje okolice in empatija so motivi, ki so v povprečju dosegli oceno do 4, kar pomeni, da so to motivi, zaradi katerih se posamezniki odločajo za prostovoljno delo, vendar niso tako zelo močni kot pravičnost, osebni interes, pozitivno samoovrednotenje in recipročnost. Za posameznike ti motivi veljajo, vendar ne tako intenzivno. Empatija oziroma sočustvovanje očitno le ni tako močno prisotna pri človeku, da bi se za prostovoljno delo odločal samo in predvsem zaradi nesebične pomoči drugim ljudem, vidimo, da so vodilni motivi za takšno delo predvsem osebne, egoistične narave.

Med najmanj pomembnimi motivi za prostovoljno delo, so anketiranci navedli spoštovanje okolice, (vrednost 3.54) lastno izkušnjo prejemanja organizirane pomoči (2.71) in bivanje v okolju, kjer se je, ali se nudi dajanje organizirane pomoči (2.84). Zelo malo anketirancev je že izkusilo prejemanje pomoči ali pa so pri katerem od svojih bližnjih opazovali nudenje in prejemanje organizirane pomoči, zato motiv osebna izkušnja s prostovoljstvom ni intenziven. Pri tem sklepu pa moram dodati, da je nizka povprečna ocena pri motivu osebna izkušnja s prejemanjem organizirane pomoči ter motivu življenje v okolici, kjer se, ali se je izvajalo nudenje organizirane pomoči, ahko nastala zaradi same definicije trditve. V anketi pod motivom osebna izkušnja s prejemanjem organizirane pomoči ter bivanje v okolju kjer se je izvajalo nudenje pomoči anketirancem ne dajem izbire, saj lahko izkušnjo imajo ali pa je nimajo, oziroma so v mladosti živeli v takem okolju ali pa ne, medtem ko se pri drugih trditvah anketiranci lahko odločajo in ocenjujejo svoje stališče do vsebine trditve. Pri posameznikih, ki imajo izkušnjo prejemanja organizirane pomoči, menim, da je le ta močno vplivala na odločitev za prostovoljno delo, in lahko le domnevam, da je nanje vplivala kot najpomembnejši od vseh motivov.

4. Pozitivne korelacije motivov

V nadaljevanju so me zanimala statistično značilne povezave med motivi, ki sem jih ugotavljala s pomočjo Pearsonsovega koeficienta korelacije, katerega vrednost se giba med 0 in 1 in nam pove, ali med spremenljivkama obstaja povezanost, ter kako močna je. Pozitivne korelacije so se pokazale pri vseh trditvah, ki so se nanašale na isti motiv, kar pomeni, da so bile trditve dobro formirane in so lahko precej dobro izmerile moč posameznega motiva za prostovoljno delo. Prav tako sem med posameznimi motivi ugotovila kar precej pozitivnih povezav, pri nekaterih šibke (0,20), pri drugih pa že kar močne (0.60).

Najmočnejše pozitivne korelacije so se pokazale med motivoma empatija in družbena odgovornost, izkušnjo prejemanja pomoči in družbeno odgovornostjo, spoštovanjem okolice in povišanjem lastne vrednosti v lastnih očeh, družbeno odgovornostjo in pravičnostjo, družbeno odgovornostjo in občutkom koristnosti, pravičnostjo in empatijo, izkušnjo prejemanja pomoči in empatijo.

5. Opis skupin

Ko sem s pomočjo dendograma in logičnega premisleka določila 5 skupin, sem izračunala, kateri motivi so pri posamezni skupini najmočnejši, ter za vsako skupino s pomočjo programa SPSS izračunala v kakšnem razmerju se porazdeljujejo demografske spremenljivke pri teh, sem na podlagi rezultatov lahko po lastni presoji skupinam pripisala imena.

Imena skupin sem določala ne le na podlagi moči posameznih motivov ali po vrstnem redu intenzivnosti motivov v skupinah, temveč tudi s pomočjo porazdelitve demografskih spremenljivk v skupinah. Prva skupina je dobila ime po najmočnejšem motivu ter po demografski spremenljivki starost. Ime druge skupine pove, kateri motiv je zanje najmočnejši pri odločanju za prostovoljno

delo, ter da je v tej skupini največji delež mladih. Tretja skupina je dobila ime zaradi največjega deleža porazdelitve vseh anketirancev z izkušnjo prejemanja organizirane pomoči. Četrto skupino sem »prostovoljci, ki računajo na povračilo« poimenovala zato, ker je pri skupini od vseh motivov najmočnejši motiv recipročnost, po tem se ta skupina loči od drugih. Prostovoljcem pete skupine je s prvo skupino skupen vodilni motiv, vendar pa se razlikujejo po drugem najmočnejšem motivu in imajo tudi drugačne demografske značilnosti. Skupine bi lahko poimenovala tudi drugače, če bi za kriterij poimenovanja le teh uporabila samo podatke o porazdelitvi demografskih spremenljivk, vendar pa je prvotni cilj naloge ugotoviti, ali raziskovani motivi za anketirance držijo ali ne, ter kako močni so, in zato je bilo smiselno skupine poimenovati predvsem glede na podlagi katerih motivov se odločajo za prostovoljno delo.

5.1 Prva skupina »Starejši iskalci lastnih interesov«

Skupina predstavlja 12 odstotkov vseh anketiranih prostovoljcev, ki so na lestvici od 1 do 5 najvišje ovrednotili motiv »osebni interes v prostovoljnem delu«, naslednji močno pozitivno ocenjen motiv pri tej skupini je motiv »občutek koristnosti za druge« ter motiv »povišanje lastne vrednosti v svojih očeh«. Ti trije motivi kažejo na željo prostovoljcev po pridobivanju izkušenj za delo v prihodnosti, zanimanje za prostovoljno delo, veselje do dela, in na to, da jim delo z mladimi predstavlja izziv. Zanje je pomemben občutek, da lahko nekemu pomagajo, da njihovo delo ni zaman, pri delu pa opažajo pozitivne spremembe tudi pri sebi. Na drugi strani skupina dosega nizko povprečno oceno pri motivu »empatija« ter motivu »občutek družbene odgovornosti«, kar pomeni, da se prostovoljci za delo ne odločajo predvsem zaradi občutka, da bi morali pomagati tistim, ki jim družba ne more ali noče pomagati, ali ker se jim zdi, da razumejo ljudi, ki potrebujejo pomoč in jim soočanje z njimi povzroča čustveno vznemirjenost.

Prostovoljci, ki so zainteresirani za tovrstno delo in v njem iščejo uresničitev svojih idej, še niso na lastni koži izkusili prejemanja organizirane

pomoči niti niso tega videli pri svojih bližnjih, prav tako ne prihajajo iz okolja, kjer bi se izvrševalo prejetje ali nudenje organizirane pomoči. Trditve, ki se navezujejo na motiv »družbena enakost« in »pravičnost«, so pri vseh skupinah v povprečju precej pozitivno ovrednotene (med 4 in 5 na lestvici od 1 do 5), kar pa ne velja za skupino starejših iskalcev interesa v dejavnosti, pri katerih je ta motiv šibkejši od povprečja.

Starejši iskalci interesa se torej za prostovoljno delo bolj kot ostale 4 skupine odločajo zaradi lastnega interesa, ki jim ga tovrstno delo ponuja. Največ prostovoljcev v skupini prihaja iz mest. Ti prostovoljci delajo v prostovoljstvu povprečno največ do dve leti. Na starejše zainteresirane ni pomembneje vplival nihče od v anketnem vprašalniku navedenih, takoj za tem pa je kar precej močan vpliv prijateljev na posameznikovo odločanje za prostovoljno delo. Zanimiva ugotovitev je, da je med starejšimi zainteresiranci največ (60%) takšnih, ki verjamejo v Boga, prevladuje povprečna starost med 20 in 26 let.

5.2. Druga skupina »Mladi borci za enakost«

Skupino sestavlja 21 odstotkov vseh anketiranih prostovoljcev, na prvo mesto po pomembnosti posameznih motivov pa postavljajo motiv »pravičnost«, kar pomeni, da jih pri odločanju za prostovoljno delo vodi želja po spreminjanju nepravilne porazdelitve socialnega kapitala med ljudmi, in da želijo pomagati tistim, ki imajo manj, in menijo da naj bi vsak, ki ima možnost, pomagal sočloveku, ki živi v slabših socialnih pogojih, ter da so tisti, ki imajo več skorajda dolžni pomagati tistim, ki so kakorkoli ali za karkoli prikrajšani od večine.

Skupina mladih borcev za enakost ima veliko občutka za sočloveka ter premore veliko solidarnosti. Drugi močan motiv, ki vodi skupino pri njenem prostovoljnem delu, je »občutek koristnosti in potrebnosti za druge«, torej da njihova pomoč ni zaman, in da imajo tisti, ki jim je pomoč namenjena tudi korist od nje. Želja po koristnosti in potrebnosti za drugega se smiselno povezuje z motivom o pravični porazdelitvi dobrin, saj je v posameznikovi težnji za

zmanjšanje neenakosti v družbi tudi želja po pozitivni spremembi, ki je posledica prostovoljčevega dela.

Mladi borci za enakost upajo, da bodo tudi oni prejeli pomoč, kadar jo bodo potrebovali, na dajanje pomoči gledajo v smislu recipročnosti in pričakujejo, da se bodo tudi drugi ljudje odzvali na njihov klic na pomoč, kajti na svet gledajo skozi oči solidarnosti in pravičnosti. Poleg tega, da želijo s prostovoljnim prispevkom v družbi zmanjšati neenakost med ljudmi, premorejo veliko občutka odgovornosti do družbe v kateri živijo, in čutijo odgovornost do ljudi, ki si ne morejo pomagati sami. Skupina mladih borcev za enakost kar v večini (66,7 odstotkov) prihaja iz velikih slovenskih mest in se s prostovoljnim delom šele seznanja, saj jih kar 47,6 odstotkov dela v prostovoljstvu do pol leta. Na vprašanje »kdo je pomembneje vplival na vašo odločanje za prostovoljno delo«, jih je največ odgovorilo, da nihče. Mladi borci za enakost so približno v enakem deležu verni in neverni. Skupina je pretežno zelo mlada, največ (52,4) je starih med 15 in 20 let, zato sem jo poimenovala »mladi borci za enakost«. Motiva »osebni interes v dejavnosti« in »spoštovanje okolice« sta pri mladih borcih za enakost najnižje ovrednotena, kar kaže na to, da je pri skupini resnično na prvem mestu želja po pomoči in pravičnejšem svetu, in ne toliko lastni interes, ki pa je močneje izražen pri prvi skupini.

5.3. Tretja skupina »Solidarneži z izkušnjo«

Najštevilčnejša skupina (32 odstotkov) prostovoljcev je zelo pozitivno ovrednotila vse trditve, kar pomeni, da jih pri delu vodijo vsi v anketi raziskovani motivi. Med najmočnejšimi motivi za njihovo odločanje za prostovoljno delo so »občutek družbene odgovornosti«, »recipročnost«, »pravičnost« ter »empatija«, vendar so tudi drugi motivi močni. Večina prostovoljcev solidarnežev je že bila v situaciji, ko so sami izkusili prejemanje organizirane pomoči, ali pa so nudenje oziroma prejemanje organizirane pomoči lahko videli pri svojih bližnjih. V skupini je v primerjavi z ostalimi skupinami največ takih, ki so že izkusili prejemanje

organizirane pomoči, ali pa živijo ali so živeli v okolju, kjer se oziroma se je nudenje ali prejemanje organizirane pomoči izvajalo. Največ prostovoljcev iz te skupine je do svojega 15. leta živel na podeželju, vendar so tudi tisti, ki so živeli v manjših ali večjih slovenskih mestih, v skupini približno enako močno zastopani. Solidarneži imajo s prostovoljnim delom kar nekaj izkušenj, saj se jih kar 21,9 odstotkov s tem ukvarja že več kot 4 leta, največji delež v skupini se s prostovoljstvom ukvarja do enega leta, najmanj pa do pol leta, vendar pa se od vseh prostovoljcev, ki delajo prostovoljno več kot štiri leta, največji delež porazdeljuje v to skupino (46,7 odstotkov). Na njihovo odločitev za prostovoljno delo je najmočneje vplival učitelj ali mentor (34,4 odstotka), in kar 48,3 odstotkov vseh prostovoljcev v tej skupini verjame v Boga. Upam si sklepati, da prostovoljci z izkušnjo ali vsaj opazovanjem nudenja ali prejemanja organizirane pomoči v svoji okolici, bolj intenzivno dojemajo svoje poslanstvo, zato jih za delo vodijo vsi v anketi raziskovani motivi močneje kot druge skupine, kjer posamezniki nimajo tovrstne izkušnje.

5.4. Četrta skupina »Prostovoljci, ki računajo na povračilo«

Skupina predstavlja 14 odstotkov vseh anketirancev in dosega v primerjavi z drugimi skupinami v povprečju nižje vrednosti pri vseh motivih, kar pomeni, da jih motivi, ki vodijo ostale skupine pri odločanju za prostovoljno delo in delovanju samem ne vodijo tako močno.

Motiv, ki je precej močan, je »recipročnost« oziroma upanje na povrnjeno pomoč v primeru, če bi jo potrebovali. Poleg tega se posamezniki v tej skupini ne odločajo za delo samo zaradi upanja na povrnjeno pomoč, temveč jih vodi tudi motiv nepravične porazdelitve dobrin med ljudmi, in s prostovoljnim delom želijo pomagati ljudem, ki so v družbi na slabšem in imajo manj od večine. V povprečju imajo malo lastnega interesa v prostovoljnem delu, ne iščejo izkušenj za poklicno delo, prav tako tudi občutek koristnosti za tiste, ki jim pomagajo, ni motiv, ki bi jih močneje vodil pri delu. Trditve, ki se navezujejo na empatičnost prostovoljcev do

svojih »strank« dosegajo v povprečju v primerjavi z vrednostmi pri drugih skupinah precej šibke vrednosti. (3 – niti niti) Največ jih je starih med 14 in 23 let, (61,5 odstotkov) in kar 50 odstotkov jih je do svojega 15. leta živel na podeželju. Med prostovoljci, ki računajo na povračilo je največ takih, ki so se za delo odločili pod vplivom učitelja ali pod nikogaršnjim vplivom. Več kot 46 odstotkov vseh prostovoljcev v tej skupini verjame v Boga, večina (42,9 odstotkov) jih dela prostovoljno do enega leta.

Mislím, da so ti prostovoljci pripravljeni pomagati predvsem zaradi nekega občutka dolžnosti, in zato, ker se bojijo, da bi se sami znašli v situaciji, ko bi imeli manj, oziroma bi bili v družbi v neenakem položaju, materialnem ali kako drugače. Morda jih pri odločanju in delovanju vodijo tudi kakšni motivi, ki jih v anketi nisem raziskovala.

5. 5. Peta skupina »Zainteresirani empatiki«

Skupina zajema 21 odstotkov anketiranih prostovoljcev, ki v prostovoljnem delu najdejo priložnost lastne realizacije, delo jih zanima in veseli, imajo pa tudi precejšnjo mero občutka za ljudi, ki so na slabšem od večine.

Večina anketirancev prihaja iz velikih slovenskih mest (70 odstotkov), in kar 66,7 odstotkov se jih je opredelilo za verne. Na njihovo odločitev za prostovoljno delo je pomembno vplival učitelj ali pa nihče. Kar 95,2 odstotka vseh zainteresiranih empatikov je ženskega spola. V skupini so prostovoljci, ki delajo malo časa, so pa tudi taki, ki delajo več kot 4 leta, zato je skupina, kar se tiče dolžine prostovoljnega dela precej heterogena. Največ anketiranih je starih med 15 in 20 let, malo manj med 21 in 26 let, in najmanj nad 26 let. V želji, da bi spremenili svet na boljše vidijo tudi priložnost zase, vendar pa se razlikujejo od skupine zainteresiranih iskalcev izkušenj po tem, da so bolj empatični – lažje se vživijo v situacijo drugega in bolj razumejo njegove potrebe, saj je motiv empatija pri skupini v povprečju precej močan v primerjavi z ostalimi motivi. Motiv, ki je pri zainteresiranih empatikih v povprečju dosegel najvišjo vrednost, je motiv

»družbena enakost«, torej prizadevanje za bolj pravično družbeno porazdelitev in prizadevanje posameznika za boljši svet. Kot drugi v povprečju najmočnejši motiv, so prostovoljci ocenili »občutek koristnosti in potrebnosti za druge«, torej pomembna je koristnost njihovega dela in pozitivni rezultati. Na tretjem mestu po moči pa je motiv «lastni interes v dejavnosti», kar pomeni, da se skupina odloča za prostovoljno delo tudi zaradi izkušenj, ki jim jih delo prinese, ter zaradi veselja do dela z mladimi. Povprečno precej močan motiv pri skupini je »občutek družbene odgovornosti«, kar kaže na posameznikovo odločanje za prostovoljno delo zaradi nekega notranjega občutka za pomoč družbenim skupinam, ki se same ne znajdejo dobro in jim tudi družba ne nameni toliko pozornosti. Zainteresirani empatiki so po moči motivov za prostovoljno delo zelo podobni skupini mladih borcev za enakost z eno razliko; zainteresirani empatiki precej bolj empatični od mladih borcev za enakost.

6. Sklep

Na podlagi rezultatov ankete lahko povzamem, da se mladi prostovoljci, ki so bili vključeni v raziskavo, za prostovoljno delo odločajo iz najrazličnejših motivov. Prav vsem anketiranim prostovoljcem je skupno odločanje zaradi želje po izboljšanju položaja določenih ljudi, ki so v družbi predvsem neupravičeno na slabšem od večine, prostovoljci v upanju na boljši svet posvečajo svoj čas delu, ki ni plačano. Plačilo za delo se skriva v motivu lastni interes v dejavnosti, ki mladim omogoča da se povežejo z enako mislečimi, spoznajo nove ljudi in se bogatijo z izkušnjami, nekateri vidijo v prostovoljnem delu priložnost za poklicno delo v prihodnosti. Mladi prostovoljci pa se za prostovoljno delo odločajo tudi zaradi nekega občutka za soljudi v družbi, kot da bi bili nekako dolžni pomagati. Tudi sposobnost vživljanja v situacijo drugega, v njegov položaj je motiv, ki je kar precej pomemben za sodelovanje pri prostovoljnem delu. Rezultati ankete so pokazali, da imajo na posameznikovo odločitev za prostovoljno delo vpliv vsi v anketi navedeni motivi, nizko povprečno oceno dosejata motiva izkušnja s prejemanjem pomoči, ter življenje v okolju, kjer se je pomoč izvajala. Večina mladih, ki se odločajo za prostovoljno delo, osebno še nimajo izkušenj s prejemanjem organizirane prostovoljne pomoči, vendar pa lahko po preučitvi posameznih skupin rečem, da so tiste, ki izkušnjo imajo, v povprečju močnejše za prostovoljno delo motivirali vsi v anketi raziskovani motivi.

Zaradi nenaključnosti izbiranja enot v vzorec, ugotovitev ne morem posplošiti na populacijo.

Živimo v družbi, ki čas vrednoti z denarjem, in ker je vsak človek po naravi egoist, bi bilo utopično pričakovati, da bi se kdorkoli odločil darovati svoj čas in energijo za ljudi, od katerih v zameno ne bi prejel plačila ali kakršnekoli nagrade. Vendar pa je posvetitev človeka v prostovoljno delo, v delo z neznanimi otroki in problematičnimi mladostniki, zanj tudi velik izziv, saj se mora tako prostovoljec, kakor tisti, ki mu je pomoč namenjena, vključiti v čisto nov krog ljudi in se naučiti sodelovati s skupino. Prostovoljno delo nudi mladim pridobitev izkušenj za poklicno delo v prihodnosti, ponuja pa jim tudi izkušnje pri delu z ljudmi, saj jim

medosebna intrakcija omogoča učenje, jim odpira nove poglede na svet in omogoča spoznavanje samega sebe, svojih reakcij v različnih situacijah.

Skoraj ni prostovoljca, ki bi mu bilo vseeno, ali je njegova pomoč res koristna, ali pa daje svoj čas v nič, kajti vsem mladim prostovoljcem, ki delajo s socialno izključenimi otroki in mladino, se zdi zelo pomembno, da njihov trud ni zaman, in da ima nekdo zaradi njih vsaj malce lažje in lepše življenje. Preden sem začela z analizo rezultatov ankete, in v času zbiranja anket, si nisem mogla predstavljati, zakaj mladi izobraženi ljudje dajejo svoj dragoceni čas tako zastonj, ko bi lahko delali in zaslužili denar zase. Sedaj vidim, da se ti dijaki in študenti odločajo za tako delo predvsem zaradi tega, ker jim ni vseeno za ljudi, za otroke, ki jim starši morda ne morejo privoščiti počitnic, po drugi strani pa to delajo tudi sebi v prid, saj se lahko prek dela z mladimi dosti naučijo tudi o sebi, pridobijo si občutek vrednosti, morda celo v tem delu za druge vidijo smisel svojega življenja. Gotovo so med njimi tudi takšni, ki ne vedo, zakaj sploh to počnejo, in se še iščejo, vendar menim, da je vseeno boljše zanje če se iščejo prek tega, da delajo kot prostovoljci in ne bežijo pred prihodnostjo ali se zatekajo k drogam.

Prostovoljcem ni tako pomembno, kaj si o njih mislijo njihovi prijatelji in okolica, vendar pa vsi pričakujejo, da bodo tudi oni dobili pomoč od drugih ljudi, če jo bodo kdaj potrebovali. Ljudje delujemo po načelu recipročnosti, in če nas kdo obdaruje, se počutimo nelagodno, če ne moremo z ničemer povrniti ali poplačati, in zato prostovoljci upajo, da so na svetu še ljudje, ki bi pomagali tudi njim, ko bi potrebovali pomoč. Zelo malo prostovoljcev se za delo odloča zaradi lastne izkušnje, ker je zelo malo takih, ki tovrstno izkušnjo s prejetjem prostovoljnega dela imajo, lahko pa rečem, da bodo tisti redki, ki so na svoji koži že občutili kako je prejemati pomoč, zagotovo pomagali, če bodo lahko, pa čeprav samo za to, da bodo na nek način vrnilo pomoč.

Med motivi za prostovoljno delo in vplivom družine, učiteljev, prijateljev ali koga drugega na njihovo odločitev ni statistično značilne povezanosti, čeprav se

v praksi zagotovo kdaj zgodi tudi to, da se nekdo odloči za prostovoljno delo zato, ker ga v to nagovori družina, učitelj na šoli ali prijatelj/-ica. Tudi med okoljem, kjer so prostovoljci živeli do svojega 15. leta starosti in motivi ni korelacije, prav tako tudi vera ni statistično značilno povezana z motivi, čeprav je med vsemi anketiranci kar 61,7 odstotka vernih.

Prostovoljci s svojim delom dokazujejo, da denar le ni najpomembnejša vrednota, okrog katere se svet vrti in želim si, da bi ostali pri tem, in da bi se več mladih odločalo za tovrstno delo. Menim, da je njihovo delo zelo humano in jih spoštujem, ker znajo živeti za sočloveka, ker mu želijo predvsem čim boljše in se potrudijo za to. Menim tudi, da se za to delo ne bi odločili, če ne bi v tem videli priložnosti tudi zase in menim, da je to tudi prav, kajti če lahko pripomorejo k pravičnejši družbi, in pomagajo ljudem, ki so na slabšem od večine, ter s tem pridobijo tudi nekaj zase, so se pametno in dobro odločili. Ne morem pa trditi, da je altruizem tisti glavni in edini motiv, ki bi jih vodil pri prostovoljnem delu.

Nadaljne raziskave bi se lahko navezovale na vprašanje promocije prostovoljnega dela med mladimi, torej na kakšen način bi lahko organizacije, ki "zaposlujejo" mlade prostovoljce dijake in študente predstavile to delo, in jih navdušile za to, da bi začeli razmišljati v tej smeri in se odločati zanj.

V Ljubljani deluje Združenje Slovenska Filantropija, nevladna organizacija, ki se ukvarja predvsem s promocijo prostovoljstva, organizira Kongrese prostovoljstva, razne seminarje za prostovoljce in za tiste, ki o tem šele razmišljajo in organizira tudi zabavo na Svetovni dan prostovoljstva. Za naprej bi bilo zanimivo narediti kakšno raziskavo o tem, na kakšne načine bi se lahko organizacije, ki nudijo prostovoljno pomoč promovirale in opozorila nase širšo javnost in predvsem mlade.

7. Viri in literatura:

- De Zutter, Raf (1999): Prostovoljno delo v Evropi. Zbornik prispevkov iz 2. kongresa prostovoljcev. (str.45) Ljubljana.
- Društvo za razvijanje preventivnega in prostovoljnega dela, Mali vodnik prostovoljnega dela. September 2002.
- Ferligoj, Anuška (1989): Razvrščanje v skupine. Metodološki zvezki 4
- Flaker, Vito (2001) : Prostovoljno delo:delo zase in za druge. Socialno delo let.40, št. 6 str 305.
- Flaker Gordana in Bobinski Milan (1999): 2. Slovenski kongres prostovoljcev, zbornik prispevkov. (str.102-103) Ljubljana.
- Guy, Bonnie S, Patton, Wesley (1989): "The marketing of altruistic causes; understanding why people help". The journal of Consumer Marketing, 6, 1;ABI/inform Global str.19
- Koprivnik, Samo (1997): Tržno raziskovanje: povzetki predavanj, prosojnice in primeri analiz. Ljubljana; Fakulteta za družbene vede
- Kovačec, Boštjan (2000): Prostovoljno delo včeraj, danes in jutri. (str. 155) Slovenska Filantropija.
- Leskošek, Vesna (2002): Mesto nevladnih organizacij v socialnem varstvu. Socialno delo, let. 41, December
- Lorenčič, Ivan (1999): Prostovoljno delo včeraj, danes in jutri str.28. Združenje Slovenska Filantropija. Ljubljana.
- Mesec, Blaž (1984): Prostovoljno delo na področju socialnih dejavnosti. Zbornik strokovnih razprav str.16-19
- Mesec, Blaž (2000): Prostovoljno delo včeraj, danes in jutri str.52-55. Slovenska Filantropija.
- Mikuš Kos, Anica (1996): 1. slovenski kongres prostovoljcev-zbornik prispevkov,).

- Mikuš, Kos Anica (1999) Prostovoljno delo v šolstvu. Slovenska Filantropija. Str. 14
- Mikuš Kos A. in Pogačnik A. (2002): Prostovoljci in varovanje duševnega zdravja otrok, str.43-45.
- Mikuš Kos, Anica (1997): Prostovoljno delo pri varovanju zdravja in v zdravstvu. (str. 38-40) Slovenska Filantropija.
- Mikuš Kos, Anica (2001): Prostovoljci in socialna izključenost otrok (str.19, 23-24,27). Združenje slovenska Filantropija in WHO kolaborativni center za duševno zdravje otrok in mladostnikov pri Svetovnem centru za otroke, mladostnike in starše, Ljubljana.
- Musek,Janek (1989): Novejše koncepcije raziskovanja altruizma; Posvetovanje.
- Musek, Janek (1994): Psihologija; človek in družbeno okolje. Educy, Ljubljana
- Musek, Pečjak (2001): Psihologija. Educy, Ljubljana
- Nastran Ule, Mirjana (1997) :Temelji socialne psihologije, 2. izdaja, Ljubljana
- Ochman Malgorzata in Jordan Pawel (1997): Prostovoljci, dragocen vir. (str. 7-8) Univerza Johns Hopkins.
- Raboteg-Šarić, Zora (1995): Psihologija altruizma. "Alinea" Zagreb
- Ramovš, Jože (2001) Prostovoljstvo pri delu z ljudmi in za ljudi. Socialno delo, letnik 40 številka 6, str. 314, 321
- Rapoša Tajnšek, Pavla (1992): Prostovoljno delo med javnim in privatnim, neprofitnim in profitnim sektorjem. P&P Bilten; Bilten društva za razvijanje preventivnega in prostovoljnega dela. (str.11, 13) Ljubljana
- Schroeder, Penner, Dovidio, Piliavin (1995): The psychology of helping and altruism. Problems and puzzles.

- Stritih, Bernard (1995): Socialno delo let.34, št. 1 str.16.
- Škerjanc Jelka in Zaviršek Darja (2000): Analiza položaja izključenih družbenih skupin v Sloveniji in predlogi za zmanjševanje njihove izključenosti v sistemu socialnega varstva. Socialno delo, let.39, št. 6, str. 387-388.
- Van de Vliert, Huang, Levine: "National Wealth and Thermal Climate as Predictors of Motives for Volunteer Work". Journal of Cross-Cultural Psychology, 35,1, str.62-73, SAGE Publications.
- Žorga, Sonja (1992): Psihološka obzorja let. 1 št. 1. str.275 Ljubljana.

- <http://www.z-misss.si/prostovoljec.php> November 2004
- http://www.nm.sik.si/storitve/prostovoljno_delo/index.php.
- www.mladina.movit.si Oktober 2004
- <http://www.filantropija.org/prostovl.php> November 200.

PRILOGE

1. ANKETA

Spoštovani.

Vljudno vas prosim, da sodelujete v raziskavi o motivih za prostovoljno delo, ki jo izvajam v okviru svoje diplomske naloge na Fakulteti za družbene vede. Anketa, ki je pred vami, je kratka in vam bo vzela nekaj minut. Zagotavljam vam, da je vaše sodelovanje v raziskavi anonimne in zaupne narave. Ker bom rezultate v diplomski nalogi objavila samo v sumarni obliki (in ne po posameznih organizacijah), nihče ne bo mogel ugotoviti, kako je odgovarjal posamezni anketiranec.

Urška Cvahte

I. S pomočjo števil od 1 do 5, kjer ocena 1 pomeni, da navedeno za vas sploh ne drži, ocena 5 pa, da drži zelo, ocenite spodnje trditve (pri vsaki trditvi obkrožite samo eno številko).

TRDITVE	1 – sploh ne drži	2	3	4	5 – zelo drži
1. Kot prostovoljec/-ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba ne more ali noče pomagati.	1	2	3	4	5
2. Čutim odgovornost za pomoč ljudem, ki si ne morejo pomagati sami.	1	2	3	4	5
3. Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je tako prav.	1	2	3	4	5
4. Odgovorni nismo le zase, temveč tudi za druge.	1	2	3	4	5
5. K prostovoljnemu delu me spodbuja razmišljanje o socialnem položaju ljudi, ki pridejo po pomoč v našo organizacijo.	1	2	3	4	5
6. Če se postavim v vlogo ljudi, ki imajo manj in živijo v slabših pogojih, čutim željo, da jim pomagal/-a.	1	2	3	4	5
7. Prostovoljno delam, ker me boli, kadar vidim človeka v stiski.	1	2	3	4	5
8. Kadar vidim, da je nekdo v stiski, si zlahka predstavljam, kako mu je.	1	2	3	4	5
9. Upam, da bom tudi jaz dobil/-a organizirano pomoč, če jo bom kdaj potreboval/-a.	1	2	3	4	5
10. Jaz ali nekdo od mojih bližnjih sem/je že bil v situaciji, ko je potreboval organizirano pomoč in jo tudi dobil.	1	2	3	4	5
11. Živim ali sem živel/-a v okolju, kjer se oz. se je izvajalo nudenje ali prejemanje organizirane pomoči.	1	2	3	4	5
12. Moji bližnji me spoštujejo, ker sem prostovoljec/-ka.	1	2	3	4	5
13. Moja okolica ima o meni dobro mnenje, ker delam kot prostovoljec/-ka.	1	2	3	4	5
14. Mislim, da me imajo ljudje, s katerimi se družim, za dobrega človeka, ker delam kot prostovoljec/-ka.	1	2	3	4	5

15. Prostovoljno delo ima pozitiven vpliv na moj osebni razvoj.	1	2	3	4	5
16. Od kar sem prostovoljec/-ka, se mi zdi, da sem boljši človek.	1	2	3	4	5

OBRNITE LIST.

TRDITVE	1 - sploh ne drži	2	3	4	5 - zelo drži
17. Kot prostovoljec/-ka, se počutim koristnega/-o za druge.	1	2	3	4	5
18. Ljudem, ki jim pomagam kot prostovoljec/ka, je moja pomoč dobrodošla.	1	2	3	4	5
19. Mislim, da moje prostovoljno delo ni zaman.	1	2	3	4	5
20. Delo z mladimi me veseli in zanima tudi sicer.	1	2	3	4	5
21. Na področju, kjer delam kot prostovoljec/ka, si želim nabrati veliko izkušenj za svoje poklicno delo v prihodnosti.	1	2	3	4	5
22. Delo z mladimi mi predstavlja izziv.	1	2	3	4	5
23. Vsak človek bi lahko pomagal sočloveku v težavah in tako prispeval k pravičnejši družbi.	1	2	3	4	5
24. Prav je, da tisti, ki imamo več, pomagamo tistim, ki imajo manj.	1	2	3	4	5
25. Ljudje moramo skrbeti tudi za dobro soljudi, ne le za svoje.	1	2	3	4	5

Na koncu pa vas prosim, da mi odgovorite še na nekaj splošnih vprašanj.

DEM1. Katerega spola ste?

- 1 - moški
- 2 - ženska

DEM4. Kdo je pomembno vplival na vašo odločitev za prostovoljno delo? (lahko obkrožite več odgovorov)

- 1. član/-ica družine
- 2. prijatelji/-ica
- 3. učitelj/svetovalni delavec na moji šoli
- 4. nekdo drug. kdo? _____
- 5. nihče

DEM2. Katerega leta ste rojeni?

I _ I _ I _ I _ I

DEM5. Koliko časa že delate prostovoljno?

..... let mesecev

DEM3. Kje ste živeli do 15. leta svoje starosti? (obkrožite en odgovor)

- 1. v tipičnem okolju velikih slovenskih mest
- 2. v tipičnem okoljih manjših slovenskih mest

DEM6. Koliko časa že delate prostovoljno v tej organizaciji?

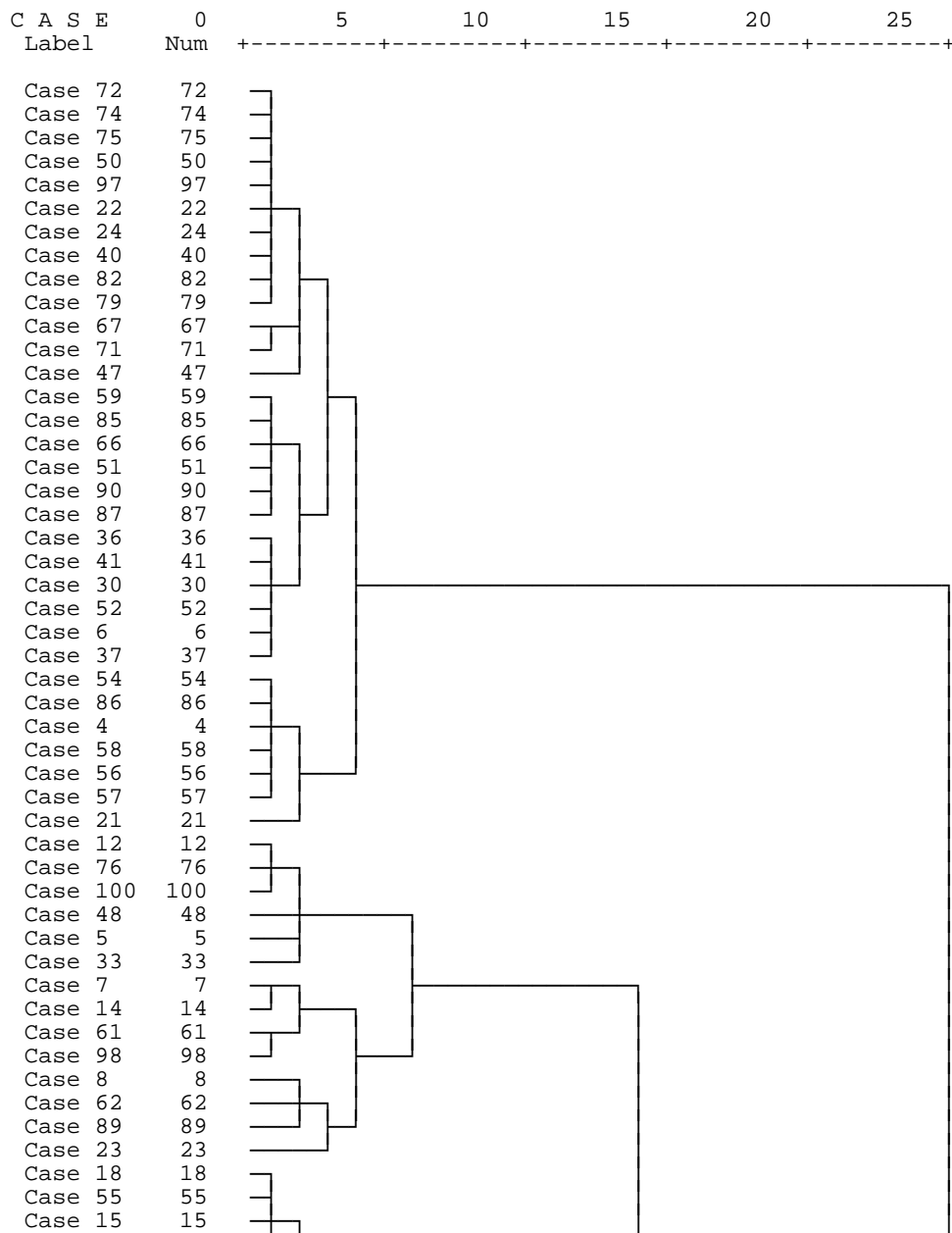
..... let mesecev

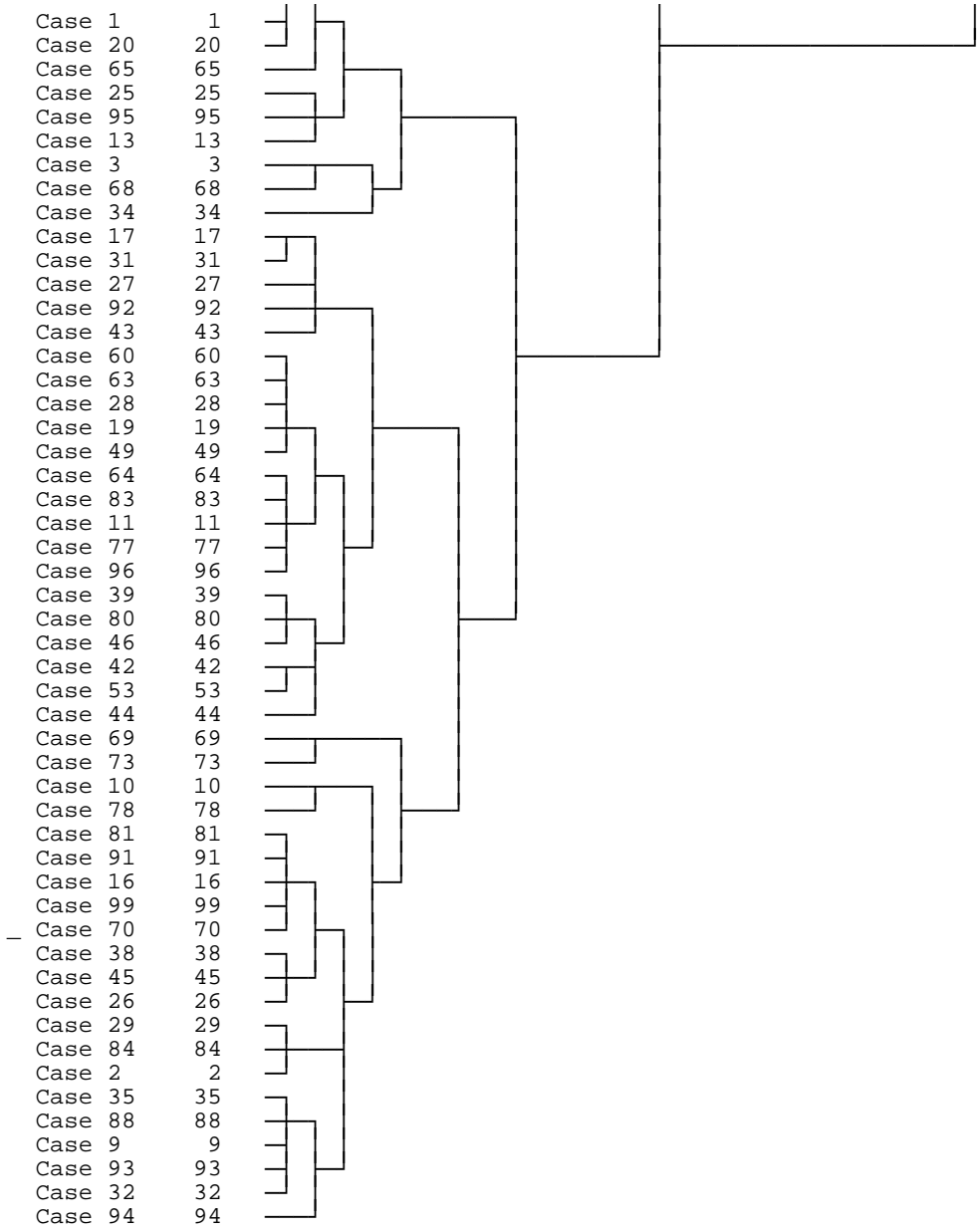
3. v tipičnem podeželskem okolju

DEM7. Prosim povejte, katera od naslednjih izjav najbolj izraža vaš odnos do Boga? (obkrožite en odgovor)

1. ne verujem v Boga
2. ne vem, če je Bog in ne verjamem, da je to možno spoznati
3. ne verjamem v Boga, verjamem pa v to, da obstaja neka višja duhovna moč
4. vem, da Bog obstaja in v to ne dvomim

2. DENDOGRAM

3. POVPREČNE VREDNOSTI POSAMEZNIH TRDITEV NA VZORCU

	N	Mean
Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	100	4,1800
Čutim odgovornost za pomoč ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	100	3,8300
Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	100	3,8300
Odgovorni nismo le zase, temveč tudi za druge.	100	4,0000
K prostovoljnemu delu me spodbuja razmišljanje o socialnem položaju ljudi, ki pridejo po pomoč v našo organizacijo.	100	3,6500
Ce se postavim v vlogo ljudi, ki imajo manj in živijo v slabših pogojih, cutim željo, da jim pomagam.	100	4,2000
Prostovoljno delam, ker me boli, kadar vidim cloveka v stiski.	100	3,9000
Kadar vidim da je nekdo v stiski si zlahka predstavljam, kako mu je.	100	3,9200
Upam da bom tudi jaz dobil organizirano pomoc, ce jo bom kdaj potreboval/a.	100	4,1900
Jaz ali nekdo od mojih bliznjih je ze bil v situaciji, ko je potreboval organizirano pomoc in jo tudi dobil.	100	2,7100
Zivim ali sem zivel v okolju, kjer se oz. se je izvajalo nudenje ali prejemanje pomoci.	100	2,8400
Moji bliznji me spostujejo ker sem prostovoljec/ka.	100	3,6000

Moja okolica ima o meni dobro mnenje ker delam kot prostovoljec/ka.	100	3,5500
Mislím, da me imajo ljudje, s katerimi se družim, za dobrega cloveka, ker delam kot prostovoljec/ka.	100	3,4800
Prostovoljno delo ima pozitívni vpliv na moj osebni razvoj.	100	4,3600
Odkar sem prostovoljec/ka, se mi zdi, da sem boljši clovek.	100	3,6800
Kot prostovoljec/ka se pocutim koristnega/o za druge.	100	4,1300
Ljudem, kijim pomagam kot prostovoljec/ka, je moja pomoc dobrodosla.	100	4,1600
Mislím, da moje prostovoljno delo ni zaman.	100	4,4200
Delo z mladimi me veseli in zanima tudi sicer.	100	4,4400
Na podroccju, kjer delam kot prostovoljec/ka si zelim nabrati veliko izkusenjza svoje poklicno delo v prihodnosti.	100	3,9700
Delo z mladimi mi predstavlja izziv.	100	4,2200
Vsak clovek bi lahko pomagal socloveku v tezavah in tako prispeval k pravicnejši družbi.	100	4,4900
Prav je, da tisti ki imamo vec pomagamo tistim, ki imajo manj.	100	4,2200
Ljudje moramo skrbeti tudi za dobro soljudi, ne le za svoje.	100	4,4600
Valid N (listwise)	100	

4. FREKVENČNA PORAZDELITEV DEMOGRAFSKIH SPREMENLJIVK

starost

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	OD 15 DO 20 LET	52	52,0	53,1	53,1
	OD 21 DO 26 LET	31	31,0	31,6	84,7
	OD 27 LET NAPREJ	15	15,0	15,3	100,0
	Total	98	98,0	100,0	
Missing	System	2	2,0		
	Total	100	100,0		

vpliv

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Clan družine	12	12,0	12,0	12,0
	Prijatelj	19	19,0	19,0	31,0
	Ucitelj/svetovalni delavec	24	24,0	24,0	55,0
	Nekdo drug	15	15,0	15,0	70,0
	Nihce	30	30,0	30,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

tip naselja

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Velika slovenska mesta	47	47,0	49,0	49,0
	Manjša slovenska mesta	19	19,0	19,8	68,8
	Podezelje	30	30,0	31,3	100,0
	Total	96	96,0	100,0	
Missing	4	2	2,0		
	99	1	1,0		
	System	1	1,0		
	Total	4	4,0		
	Total	100	100,0		

spol

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
--	-----------	---------	---------------	--------------------

Valid	Moski	16	16,0	16,0	16,0
	Zenska	84	84,0	84,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

čas dela kot prostovoljec

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	10	10,0	10,1	10,1
	2	36	36,0	36,4	46,5
	3	20	20,0	20,2	66,7
	4	18	18,0	18,2	84,8
	5	15	15,0	15,2	100,0
	Total	99	99,0	100,0	
Missing	System	1	1,0		
	Total	100	100,0		

odnos do Boga

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ne verujem v Boga	10	10,0	11,0	11,0
	Ne vem, ce je Bog in ne verjamem, da je to mozno spoznati	8	8,0	8,8	19,8
	Ne verjamem v Boga, verjamem pa v to, da obstaja neka visja	29	29,0	31,9	51,6
	Vem da Bog obstaja in v to ne dvomim	44	44,0	48,4	100,0
	Total	91	91,0	100,0	
Missing	System	9	9,0		
	Total	100	100,0		

čas dela v sedanji organizaciji

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1	16	16,0	16,7	16,7
	2	42	42,0	43,8	60,4
	3	17	17,0	17,7	78,1
	4	15	15,0	15,6	93,8

	5	6	6,0	6,3	100,0
Total		96	96,0	100,0	
Missing System		4	4,0		
Total		100	100,0		

5. PORAZDELITEV DEMOGRAFSKIH SPREMENLJIVK V PETIH SKUPINAH

VERA

		Ward Method					Total		
		1	2	3	4	5			
vaš odnos do Boga	ne verujem v Boga	Count	1	5	2	1	1	10	
		% within Vas odnos do boga	10,0%	50,0%	20,0%	10,0%	10,0%	100,0%	
		% within Ward Method	10,0%	26,3%	6,9%	7,7%	4,8%	10,9%	
		% of Total	1,1%	5,4%	2,2%	1,1%	1,1%	10,9%	
		ne vem, ce je Bog in ne verjamem, da je to mozno spoznati	Count	0	3	1	2	2	8
		% within Vas odnos do boga	,0%	37,5%	12,5%	25,0%	25,0%	100,0%	
		% within Ward Method	,0%	15,8%	3,4%	15,4%	9,5%	8,7%	
		% of Total	,0%	3,3%	1,1%	2,2%	2,2%	8,7%	
		ne verjamem v Boga, verjamem pa v to, da obstaja neka visja	Count	3	5	12	4	4	28
		% within Vas odnos do boga	10,7%	17,9%	42,9%	14,3%	14,3%	100,0%	
		% within Ward Method	30,0%	26,3%	41,4%	30,8%	19,0%	30,4%	
		% of Total	3,3%	5,4%	13,0%	4,3%	4,3%	30,4%	
Total	vem da Bog obstaja in v to ne dvomim	Count	6	6	14	6	14	46	
		% within Vas odnos do boga	13,0%	13,0%	30,4%	13,0%	30,4%	100,0%	
		% within Ward Method	60,0%	31,6%	48,3%	46,2%	66,7%	50,0%	
		% of Total	6,5%	6,5%	15,2%	6,5%	15,2%	50,0%	
	Total	Count	10	19	29	13	21	92	
	% within Vas odnos do boga	10,9%	20,7%	31,5%	14,1%	22,8%	100,0%		
	% within Ward Method	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%		

% of Total	10,9%	20,7%	31,5%	14,1%	22,8%	100,0%
------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

STAROST

		Ward Method					Total	
		1	2	3	4	5		
starost	Od 15 do 20 let	Count	3	11	16	8	14	52
		% within starost	5,8%	21,2%	30,8%	15,4%	26,9%	100,0%
		% within Ward Method	27,3%	52,4%	50,0%	61,5%	66,7%	53,1%
		% of Total	3,1%	11,2%	16,3%	8,2%	14,3%	53,1%
	Od 21 do 26 let	Count	6	7	11	3	4	31
		% within starost	19,4%	22,6%	35,5%	9,7%	12,9%	100,0%
		% within Ward Method	54,5%	33,3%	34,4%	23,1%	19,0%	31,6%
		% of Total	6,1%	7,1%	11,2%	3,1%	4,1%	31,6%
	Od 27 let naprej	Count	2	3	5	2	3	15
% within starost		13,3%	20,0%	33,3%	13,3%	20,0%	100,0%	
% within Ward Method		18,2%	14,3%	15,6%	15,4%	14,3%	15,3%	
	% of Total	2,0%	3,1%	5,1%	2,0%	3,1%	15,3%	
Total	Count	11	21	32	13	21	98	
	% within starost	11,2%	21,4%	32,7%	13,3%	21,4%	100,0%	
	% within Ward Method	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	11,2%	21,4%	32,7%	13,3%	21,4%	100,0%	

ČAS DELA V ORGANIZACIJI KOT PROSTOVOLJEC/KA

		Ward method					Total	
		1	2	3	4	5		
koliko casa že delate prostovoljno	1	Count	0	3	3	2	2	10
		% within Koliko						
		casa ze delate	,0%	30,0%	30,0%	20,0%	20,0%	100,0%
		prostovoljno						
		% within Ward	,0%	14,3%	9,4%	14,3%	10,0%	10,1%
		Method						
		% of Total	,0%	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%	10,1%
	2	Count	3	10	11	6	6	36
		% within Koliko						
		casa ze delate	8,3%	27,8%	30,6%	16,7%	16,7%	100,0%
		prostovoljno						
		% within Ward	25,0%	47,6%	34,4%	42,9%	30,0%	36,4%
	Method							
	% of Total	3,0%	10,1%	11,1%	6,1%	6,1%	36,4%	
3	Count	4	4	5	2	5	20	
	% within Koliko							
	casa ze delate	20,0%	20,0%	25,0%	10,0%	25,0%	100,0%	
	prostovoljno							
	% within Ward	33,3%	19,0%	15,6%	14,3%	25,0%	20,2%	
	Method							
	% of Total	4,0%	4,0%	5,1%	2,0%	5,1%	20,2%	
4	Count	2	2	6	3	5	18	
	% within Koliko							
	casa ze delate	11,1%	11,1%	33,3%	16,7%	27,8%	100,0%	
	prostovoljno							
	% within Ward	16,7%	9,5%	18,8%	21,4%	25,0%	18,2%	
	Method							
	% of Total	2,0%	2,0%	6,1%	3,0%	5,1%	18,2%	
5	Count	3	2	7	1	2	15	
	% within Koliko							
	casa ze delate	20,0%	13,3%	46,7%	6,7%	13,3%	100,0%	
	prostovoljno							
	% within Ward	25,0%	9,5%	21,9%	7,1%	10,0%	15,2%	
	Method							
	% of Total	3,0%	2,0%	7,1%	1,0%	2,0%	15,2%	
Total	Count	12	21	32	14	20	99	
	% within Koliko							
	casa ze delate	12,1%	21,2%	32,3%	14,1%	20,2%	100,0%	
	prostovoljno							
	% within Ward	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	Method							
	% of Total	12,1%	21,2%	32,3%	14,1%	20,2%	100,0%	

1= do pol leta
 2= od pol do enega leta
 3=od enega do dveh let
 4=od dve do štiri leta

5= več kot štiri

ČAS DELA V SEDANJI ORGANIZACIJI

		Koliko casa ze delate prostovoljno v tej organizaciji					Total	
		1	2	3	4	5		
Ward Method 1	Count	2	4	2	4	0	12	
	% within Ward Method	16,7%	33,3%	16,7%	33,3%	,0%	100,0%	
	% within Koliko casa ze delate prostovoljno v tej organizaciji	12,5%	9,5%	11,8%	26,7%	,0%	12,5%	
	% of Total	2,1%	4,2%	2,1%	4,2%	,0%	12,5%	
	2	Count	3	10	4	3	0	20
2	% within Ward Method	15,0%	50,0%	20,0%	15,0%	,0%	100,0%	
	% within Koliko casa ze delate prostovoljno v tej organizaciji	18,8%	23,8%	23,5%	20,0%	,0%	20,8%	
	% of Total	3,1%	10,4%	4,2%	3,1%	,0%	20,8%	
	3	Count	5	14	5	4	3	31
	3	% within Ward Method	16,1%	45,2%	16,1%	12,9%	9,7%	100,0%
% within Koliko casa ze delate prostovoljno v tej organizaciji		31,3%	33,3%	29,4%	26,7%	50,0%	32,3%	
% of Total		5,2%	14,6%	5,2%	4,2%	3,1%	32,3%	
4		Count	3	7	1	1	1	13
4		% within Ward Method	23,1%	53,8%	7,7%	7,7%	7,7%	100,0%
	% within Koliko casa ze delate prostovoljno v tej organizaciji	18,8%	16,7%	5,9%	6,7%	16,7%	13,5%	
	% of Total	3,1%	7,3%	1,0%	1,0%	1,0%	13,5%	
	5	Count	3	7	5	3	2	20
	5	% within Ward Method	15,0%	35,0%	25,0%	15,0%	10,0%	100,0%
% within Koliko casa ze delate prostovoljno v tej organizaciji		18,8%	16,7%	29,4%	20,0%	33,3%	20,8%	

Total	% of Total	3,1%	7,3%	5,2%	3,1%	2,1%	20,8%
	Count	16	42	17	15	6	96
	% within Ward Method	16,7%	43,8%	17,7%	15,6%	6,3%	100,0%
	% within Koliko casa ze delate prostovoljno v tej organizaciji	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
	% of Total	16,7%	43,8%	17,7%	15,6%	6,3%	100,0%

1= do pol leta
2= od pol do enega leta
3=od enega do dveh let
4=od dve do štiri leta
5= več kot štiri

SPOL

		Spol		Total	
		Moski	Zenska		
Ward Method	1	Count	3	9	12
		% within Ward Method	25,0%	75,0%	100,0%
		% within Spol	18,8%	10,7%	12,0%
		% of Total	3,0%	9,0%	12,0%
	2	Count	5	16	21
		% within Ward Method	23,8%	76,2%	100,0%
		% within Spol	31,3%	19,0%	21,0%
		% of Total	5,0%	16,0%	21,0%
	3	Count	4	28	32
		% within Ward Method	12,5%	87,5%	100,0%
		% within Spol	25,0%	33,3%	32,0%
		% of Total	4,0%	28,0%	32,0%
4	Count	3	11	14	
	% within Ward Method	21,4%	78,6%	100,0%	
	% within Spol	18,8%	13,1%	14,0%	
	% of Total	3,0%	11,0%	14,0%	
5	Count	1	20	21	
	% within Ward Method	4,8%	95,2%	100,0%	
	% within Spol	6,3%	23,8%	21,0%	
	% of Total	1,0%	20,0%	21,0%	
Total	Count	16	84	100	
	% within Ward Method	16,0%	84,0%	100,0%	
	% within Spol	100,0%	100,0%	100,0%	

% of Total	16,0%	84,0%	100,0%
------------	-------	-------	--------

VPLIV

		vpliv Kdo je vplival na vaso odlocitev za prostovoljno delo					Total
		1,00 Clan druzine	2,00 Prijatelj	3,00 Ucitelj/sveto valni delavec	4,00 Nekdo drug	5,00 Nihce	
clu5_1 1 Ward Meth od	Count	1	3	2	1	5	12
	% within clu5_1 Ward Method	8,3%	25,0%	16,7%	8,3%	41,7%	100,0%
	% within vpliv Kdo je vplival na vaso odlocitev za prostovoljno delo	8,3%	15,8%	8,3%	6,7%	16,7%	12,0%
	2 Count	2	5	2	3	9	21
	% within clu5_1 Ward Method	9,5%	23,8%	9,5%	14,3%	42,9%	100,0%
	% within vpliv Kdo je vplival na vaso odlocitev za prostovoljno delo	16,7%	26,3%	8,3%	20,0%	30,0%	21,0%
3	Count	5	5	11	4	7	32
	% within clu5_1 Ward Method	15,6%	15,6%	34,4%	12,5%	21,9%	100,0%
	% within vpliv Kdo je vplival na vaso odlocitev za prostovoljno delo	41,7%	26,3%	45,8%	26,7%	23,3%	32,0%
	4 Count	1	2	4	3	4	14
	% within clu5_1 Ward Method	7,1%	14,3%	28,6%	21,4%	28,6%	100,0%
	% within vpliv Kdo je vplival na vaso odlocitev za prostovoljno delo	8,3%	10,5%	16,7%	20,0%	13,3%	14,0%
5	Count	3	4	5	4	5	21
	% within clu5_1 Ward Method	14,3%	19,0%	23,8%	19,0%	23,8%	100,0%
	% within vpliv Kdo je vplival na vaso odlocitev za prostovoljno delo	25,0%	21,1%	20,8%	26,7%	16,7%	21,0%
	Total Count	12	19	24	15	30	100
	% within clu5_1 Ward Method	12,0%	19,0%	24,0%	15,0%	30,0%	100,0%
	% within vpliv Kdo je vplival na vaso odlocitev za prostovoljno delo	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

TIP NASELJA

		Kje ste ziveli do 15. leta			Total	
		Velika slovenska mesta	Manjsa slovenska mesta	Podezelje		
Ward Method	1	Count	4	4	2	10
		% within Ward Method	40,0%	40,0%	20,0%	100,0%
		% within Kje ste ziveli do 15. leta	8,5%	21,1%	6,7%	10,4%
		% of Total	4,2%	4,2%	2,1%	10,4%
	2	Count	14	1	6	21
		% within Ward Method	66,7%	4,8%	28,6%	100,0%
		% within Kje ste ziveli do 15. leta	29,8%	5,3%	20,0%	21,9%
		% of Total	14,6%	1,0%	6,3%	21,9%
	3	Count	11	8	12	31
		% within Ward Method	35,5%	25,8%	38,7%	100,0%
		% within Kje ste ziveli do 15. leta	23,4%	42,1%	40,0%	32,3%
		% of Total	11,5%	8,3%	12,5%	32,3%
	4	Count	4	3	7	14
		% within Ward Method	28,6%	21,4%	50,0%	100,0%
		% within Kje ste ziveli do 15. leta	8,5%	15,8%	23,3%	14,6%
	% of Total	4,2%	3,1%	7,3%	14,6%	
5	Count	14	3	3	20	
	% within Ward Method	70,0%	15,0%	15,0%	100,0%	
	% within Kje ste ziveli do 15. leta	29,8%	15,8%	10,0%	20,8%	
	% of Total	14,6%	3,1%	3,1%	20,8%	
Total	Count	47	19	30	96	
	% within Ward Method	49,0%	19,8%	31,3%	100,0%	
	% within Kje ste ziveli do 15. leta	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	% of Total	49,0%	19,8%	31,3%	100,0%	

6. HIERARHIČNO RAZVRŠČANJE V SKUPINE PO WARDOVI METODI 5 SKUPIN

	Ward Method																	
	1			2			3			4			5			Total		Statistic
	Mean	N	Std. Deviation	Mean	N	Std. Deviation	Mean	N	Std. Deviation	Mean	N	Std. Deviation	Mean	N	Std. Deviation	Mean	N	
Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati.	3,8333	12	1,1146	4,2857	21	,6437	4,5625	32	,6189	3,0000	14	1,1094	4,4762	21	,8136	4,1800	100	
Čutim odgovornost za pomoč ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	3,4167	12	1,3114	3,7619	21	,9437	4,3750	32	,6599	2,6429	14	1,0818	4,0952	21	,8891	3,8300	100	1,0736

Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	3,666 7	12	,9847	4,333 3	21	,9661	4,406 3	32	,9456	3,071 4	14	,8287	3,047 6	21	1,203 2	3,830 0	100	1 , 1 5 5 2
Odgovorni nismo le zase, temveč tudi za druge.	3,416 7	12	1,564 3	4,000 0	21	1,095 4	4,625 0	32	,6091	3,000 0	14	1,240 3	4,047 6	21	,9735	4,000 0	100	1 , 1 5 4 7
K prostovoljnemu delu me spodbuja razmisljanje o socialnem položaju ljudi, ki pridejo po pomoč v našo organizacijo.	3,250 0	12	1,356 8	3,761 9	21	,8891	4,343 8	32	,8654	2,571 4	14	1,016 3	3,428 6	21	1,207 1	3,650 0	100	1 , 1 7 5 3
Ce se postavim v vlogo ljudi, ki imajo manj in živijo v slabših pogojih, cutim zeljo, da jim pomagam.	3,416 7	12	1,083 6	4,190 5	21	,6796	4,687 5	32	,8206	3,571 4	14	1,016 3	4,333 3	21	,5774	4,200 0	100	, 5 2 1 1

Prostovoljno delam, ker me boli, kadar vidim cloveka v stiski.	2,583 3	12	1,083 6	3,761 9	21	1,044 3	4,531 3	32	,6214	3,214 3	14	,8926	4,285 7	21	,7171	3,900 0	100	1 , C E E E
Kadar vidim da je nekdo v stiski si zlahka predstavljam, kako mu je.	2,666 7	12	1,073 1	3,476 2	21	1,123 3	4,406 3	32	,7976	3,928 6	14	,9169	4,333 3	21	,7303	3,920 0	100	1 , C 7 C 1
Upam da bom tudi jaz dobil organizirano pomoc, ce jo bom kdaj potreboval/a.	3,250 0	12	1,215 4	4,333 3	21	,7303	4,781 3	32	,4200	4,142 9	14	,8644	3,714 3	21	1,146 4	4,190 0	100	, E 1 E
Jaz ali nekdo od mojih bliznjih je ze bil v situaciji, ko je potreboval organizirano pomoc in jo tudi dobil.	2,000 0	12	1,348 4	2,190 5	21	1,600 6	3,312 5	32	1,615 2	1,642 9	14	1,150 7	3,428 6	21	1,399 0	2,710 0	100	1 , E 1 E 2

Zivim ali sem zivel v okolju, kjer se oz. se je izvajalo nudenje ali prejemanje pomoci.	2,333 3	12	1,435 5	2,238 1	21	1,261 1	3,500 0	32	1,524 0	2,714 3	14	1,489 9	2,809 5	21	1,470 3	2,840 0	100	1, € 2 €
Moji bliznji me spostujejo ker sem prostovoljec/ka.	3,416 7	12	,7930	3,000 0	21	1,140 2	4,343 8	32	1,035 2	2,857 1	14	,6630	3,666 7	21	,9661	3,600 0	100	1, 1 € 2 €
Moja okolica ima o meni dobro mnenje ker delam kot prostovoljec/ka.	3,333 3	12	,8876	2,952 4	21	1,160 9	3,968 8	32	1,282 2	2,928 6	14	,8287	4,047 6	21	,9735	3,550 0	100	1, 1 € € €
Mislim, da me imajo ljudje, s katerimi se družim, za dobrega cloveka, ker delam kot prostovoljec/ka.	3,250 0	12	1,138 2	2,904 8	21	1,300 2	4,312 5	32	,8590	2,785 7	14	,6993	3,381 0	21	1,117 0	3,480 0	100	1, 1 € 4 €
Prostovoljno delo ima pozitiven vpliv na moj osebni razvoj.	4,333 3	12	,7785	4,428 6	21	,6761	4,843 7	32	,4479	3,285 7	14	1,138 7	4,285 7	21	,7838	4,360 0	100	, € 7 € €

Odkar sem prostovolje c/ka, se mi zdi, da sem boljši clovek.	4,166 7	12	,7177	3,285 7	21	1,270 5	4,437 5	32	,7156	2,500 0	14	1,091 9	3,428 6	21	1,121 2	3,680 0	100	1 , 1 € € 2
Kot prostovolje c/ka se pocutim koristnega/ o za druge.	4,166 7	12	,5774	4,142 9	21	,5732	4,812 5	32	,3966	3,000 0	14	,8771	3,809 5	21	,5118	4,130 0	100	, € 1 2 2
Ljudem, kijim pomagam kot prostovolje c/ka, je moja pomoc dobrodosla .	4,250 0	12	,7538	4,428 6	21	,5976	4,656 2	32	,5453	3,000 0	14	1,109 4	3,857 1	21	,6547	4,160 0	100	, € € 4 4
Mislim, da moje prostovoljn o delo ni zaman.	4,416 7	12	,6686	4,666 7	21	,4830	4,906 2	32	,2961	3,142 9	14	1,099 5	4,285 7	21	,5606	4,420 0	100	, € 1 € 7
Delo z mladimi me veseli in zanima tudi sicer.	4,583 3	12	,5149	4,095 2	21	,8309	4,781 3	32	,4908	3,571 4	14	1,283 9	4,761 9	21	,4364	4,440 0	100	, € 3 € 2 7

Na področju, kjer delam kot prostovoljec/ka si zelim nabrati veliko izkušenj za svoje poklicno delo v prihodnosti.	4,083 3	12	1,083 6	3,095 2	21	1,300 2	4,562 5	32	,9136	3,000 0	14	1,300 9	4,523 8	21	,6796	3,970 0	100	1 , 2 3 4 6
Delo z mladimi mi predstavlja izziv.	4,500 0	12	,5222	3,381 0	21	,9735	4,812 5	32	,4709	3,571 4	14	1,089 4	4,428 6	21	,5071	4,220 0	100	, 9 1 6 5
Vsak clovek bi lahko pomagal socloveku v tezavah in tako prispeval k pravicnejši družbi.	3,750 0	12	,8660	4,619 0	21	,6690	4,843 8	32	,3689	3,785 7	14	,8926	4,714 3	21	,5606	4,490 0	100	, 7 5 8 7
Prav je, da tisti ki imamo vec pomagamo tistim, ki imajo manj.	2,916 7	12	1,083 6	4,285 7	21	,6437	4,781 3	32	,4908	3,857 1	14	,8644	4,285 7	21	,9562	4,220 0	100	, 9 4 9 0

Ljudje moramo skrbeti tudi za dobro soljudi, ne le za svoje.	3,250 0	12	1,215 4	4,571 4	21	,5071	4,812 5	32	,3966	4,142 9	14	,7703	4,714 3	21	,4629	4,460 0	100	,7 € 7
--	------------	----	------------	------------	----	-------	------------	----	-------	------------	----	-------	------------	----	-------	------------	-----	--------------

--

7. KORELACIJE MED MOTIVI

1. Korelacija med motivom družbena odgovornost in empatija

		Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Ėutim odgovornost za pomoč ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Odgovorni nismo le zase, temveč tudi za druge.	K prostovoljnemu delu me spodbuja razmišljanje o socialnem položaju ljudi, ki pridejo po pomoč v našo organizacijo.	Ce se postavim v vlogo ljudi, ki imajo manj in živijo v slabših pogojih, cutim željo, da jim pomagam.	Prostovoljno delam, ker me boli, kadar vidim cloveka v stiski.	Kadar vidim da je nekdo v stiski si zlahka predstavljam, kako mu je.
Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Pearson Correlation	1,000	,512(**)	,265(**)	,356(**)	,353(**)	,291(**)	,406(**)	,290(**)
	Sig. (1-tailed)	,	,000	,004	,000	,000	,002	,000	,002
	N	100	100	100	100	100	100	100	100
Ėutim odgovornost za pomoč ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Pearson Correlation	,512(**)	1,000	,262(**)	,334(**)	,209(*)	,157	,394(**)	,305(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,	,004	,000	,019	,059	,000	,001
	N	100	100	100	100	100	100	100	100
Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Pearson Correlation	,265(**)	,262(**)	1,000	,220(*)	,201(*)	,042	,069	-,011
	Sig. (1-tailed)	,004	,004	,	,014	,022	,340	,249	,456
	N	100	100	100	100	100	100	100	100
Odgovorni nismo le zase, temveč tudi za druge.	Pearson Correlation	,356(**)	,334(**)	,220(*)	1,000	,402(**)	,351(**)	,380(**)	,180(*)

	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,014	,	,000	,000	,000	,037
	N	100	100	100	100	100	100	100	100
K prostovoljnemu delu me spodbuja razmisljanjeo socialnem položaju ljudi, ki pridejo po pomoc v naso organizacijo.	Pearson Correlation	,353(**)	,209(*)	,201(*)	,402(**)	1,000	,522(**)	,394(**)	,235(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,019	,022	,000	,	,000	,000	,009
	N	100	100	100	100	100	100	100	100
Ce se postavim v vlogo ljudi, ki imajo manj in zivijo v slabsih pogojih, cutim zeljo, da jim pomagam.	Pearson Correlation	,291(**)	,157	,042	,351(**)	,522(**)	1,000	,570(**)	,355(**)
	Sig. (1-tailed)	,002	,059	,340	,000	,000	,	,000	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100	100
Prostovoljno delam, ker me boli, kadar vidim cloveka v stiski.	Pearson Correlation	,406(**)	,394(**)	,069	,380(**)	,394(**)	,570(**)	1,000	,528(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,249	,000	,000	,000	,	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100	100
Kadar vidim da je nekdo v stiski si zlahka predstavljam, kako mu je.	Pearson Correlation	,290(**)	,305(**)	-,011	,180(*)	,235(**)	,355(**)	,528(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,002	,001	,456	,037	,009	,000	,000	,
	N	100	100	100	100	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

- Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed).

2. korelacija med motivom družbena odgovornost in recipročnost

		Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Èetim odgovornost za pomoc ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Odgovorni nismo le zase, temvec tudi za druge.	Upam da bom tudi jaz dobil organizirano pomoc, ce jo bom kdaj potreboval/a.
Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Pearson Correlation	1,000	,512(**)	,265(**)	,356(**)	,038
	Sig. (1-tailed)	,	,000	,004	,000	,352
	N	100	100	100	100	100
Èetim odgovornost za pomoc ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Pearson Correlation	,512(**)	1,000	,262(**)	,334(**)	,031
	Sig. (1-tailed)	,000	,	,004	,000	,380
	N	100	100	100	100	100
Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Pearson Correlation	,265(**)	,262(**)	1,000	,220(*)	,260(**)
	Sig. (1-tailed)	,004	,004	,	,014	,004
	N	100	100	100	100	100
Odgovorni nismo le zase, temvec tudi za druge.	Pearson Correlation	,356(**)	,334(**)	,220(*)	1,000	,116
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,014	,	,126
	N	100	100	100	100	100
Upam da bom tudi jaz dobil organizirano pomoc, ce jo bom kdaj potreboval/a.	Pearson Correlation	,038	,031	,260(**)	,116	1,000
	Sig. (1-tailed)	,352	,380	,004	,126	,
	N	100	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed)

3. korelacija med motivom družbena odgovornost ter izkušnja s prejemanjem ali dajanjem organizirane pomoči

		Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Ėutim odgovornost za pomoc ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Odgovorni nismo le zase, temvec tudi za druge.	Jaz ali nekdo od mojih bliznjih je ze bil v situaciji, ko je potreboval organizirano pomoc in jo tudi dobil.
Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Pearson Correlation	1,000	,512(**)	,265(**)	,356(**)	,276(**)
	Sig. (1-tailed)	,	,000	,004	,000	,003
	N	100	100	100	100	100
Ėutim odgovornost za pomoc ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Pearson Correlation	,512(**)	1,000	,262(**)	,334(**)	,198(*)
	Sig. (1-tailed)	,000	,	,004	,000	,024
	N	100	100	100	100	100
Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Pearson Correlation	,265(**)	,262(**)	1,000	,220(*)	,233(**)
	Sig. (1-tailed)	,004	,004	,	,014	,010
	N	100	100	100	100	100
Odgovorni nismo le zase, temvec tudi za druge.	Pearson Correlation	,356(**)	,334(**)	,220(*)	1,000	,260(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,014	,	,005
	N	100	100	100	100	100
Jaz ali nekdo od mojih bliznjih je ze bil v situaciji, ko je potreboval organizirano pomoc in jo tudi dobil.	Pearson Correlation	,276(**)	,198(*)	,233(**)	,260(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,003	,024	,010	,005	,
	N	100	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed).

4. korelacija med motivom empatija in izkušnja s prejetjem ali nudenjem organizirane pomoči

		Jaz ali nekdo od mojih bližnjih je ze bil v situaciji, ko je potreboval organizirano pomoc in jo tudi dobil.	K prostovoljnemu delu me spodbuja razmisljanjeo socialnem položaju ljudi, ki pridejo po pomoc v naso organizacijo.	Ce se postavim v vlogo ljudi, ki imajo manj in živijo v slabih pogojih, cutim zeljo, da jim pomagam.	Prostovoljno delam, ker me boli, kadar vidim cloveka v stiski.	Kadar vidim da je nekdo v stiski si zlahka predstavljam, kako mu je.
Jaz ali nekdo od mojih bližnjih je ze bil v situaciji, ko je potreboval organizirano pomoc in jo tudi dobil.	Pearson Correlation	1,000	,090	,209(*)	,308(**)	,214(*)
	Sig. (1-tailed)	,	,188	,018	,001	,016
	N	100	100	100	100	100
K prostovoljnemu delu me spodbuja razmisljanjeo socialnem položaju ljudi, ki pridejo po pomoc v naso organizacijo.	Pearson Correlation	,090	1,000	,522(**)	,394(**)	,235(**)
	Sig. (1-tailed)	,188	,	,000	,000	,009
	N	100	100	100	100	100
Ce se postavim v vlogo ljudi, ki imajo manj in živijo v slabih pogojih, cutim zeljo, da jim pomagam.	Pearson Correlation	,209(*)	,522(**)	1,000	,570(**)	,355(**)
	Sig. (1-tailed)	,018	,000	,	,000	,000
	N	100	100	100	100	100
Prostovoljno delam, ker me boli, kadar vidim cloveka v stiski.	Pearson Correlation	,308(**)	,394(**)	,570(**)	1,000	,528(**)
	Sig. (1-tailed)	,001	,000	,000	,	,000
	N	100	100	100	100	100
Kadar vidim da je nekdo v stiski si zlahka predstavljam, kako mu je.	Pearson Correlation	,214(*)	,235(**)	,355(**)	,528(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,016	,009	,000	,000	,
	N	100	100	100	100	100

* Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed).** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

5. korelacija med motivom spoštovanje okolice in povišanje lastne vrednosti v svojih očeh

		Moji bliznji me spostujejo ker sem prostovoljec/ka.	Moja okolica ima o meni dobro mnenje ker delam kot prostovoljec/ka.	Mislim, da me imajo ljudje, s katerimi se družim, za dobrega cloveka, ker delam kot prostovoljec/ka.	Odkar sem prostovoljec/ka, se mi zdi, da sem boljsi clovek.	Prostovoljno delo ima pozitivni vpliv na moj osebni razvoj.
Moji bliznji me spostujejo ker sem prostovoljec/ka.	Pearson Correlation	1,000	,686(**)	,634(**)	,260(**)	,139
	Sig. (1-tailed)	,	,000	,000	,005	,084
	N	100	100	100	100	100
Moja okolica ima o meni dobro mnenje ker delam kot prostovoljec/ka.	Pearson Correlation	,686(**)	1,000	,609(**)	,234(**)	,120
	Sig. (1-tailed)	,000	,	,000	,010	,118
	N	100	100	100	100	100
Mislim, da me imajo ljudje, s katerimi se družim, za dobrega cloveka, ker delam kot prostovoljec/ka.	Pearson Correlation	,634(**)	,609(**)	1,000	,404(**)	,350(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,	,000	,000
	N	100	100	100	100	100
Odkar sem prostovoljec/ka, se mi zdi, da sem boljsi clovek.	Pearson Correlation	,260(**)	,234(**)	,404(**)	1,000	,542(**)
	Sig. (1-tailed)	,005	,010	,000	,	,000
	N	100	100	100	100	100
Prostovoljno delo ima pozitivni vpliv na moj osebni razvoj.	Pearson Correlation	,139	,120	,350(**)	,542(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,084	,118	,000	,000	,
	N	100	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

6. korelacija med motivom recipročnost in spoštovanje okolice

		Moji bliznji me spostujejo ker sem prostovoljec/ka.	Moja okolica ima o meni dobro mnenje ker delam kot prostovoljec/ka.	Mislím, da me imajo ljudje, s katerimi se družim, za dobrega cloveka, ker delam kot prostovoljec/ka.	Upam da bom tudi jaz dobil organizirano pomoc, ce jo bom kdaj potreboval/a.
Moji bliznji me spostujejo ker sem prostovoljec/ka.	Pearson Correlation	1,000	,686(**)	,634(**)	,226(*)
	Sig. (1-tailed)	,	,000	,000	,012
	N	100	100	100	100
Moja okolica ima o meni dobro mnenje ker delam kot prostovoljec/ka.	Pearson Correlation	,686(**)	1,000	,609(**)	,179(*)
	Sig. (1-tailed)	,000	,	,000	,038
	N	100	100	100	100
Mislím, da me imajo ljudje, s katerimi se družim, za dobrega cloveka, ker delam kot prostovoljec/ka.	Pearson Correlation	,634(**)	,609(**)	1,000	,294(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,	,001
	N	100	100	100	100
Upam da bom tudi jaz dobil organizirano pomoc, ce jo bom kdaj potreboval/a.	Pearson Correlation	,226(*)	,179(*)	,294(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,012	,038	,001	,
	N	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

- Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed).

•

7. korelacija med motivom družbena odgovornost in med motivom pravičnost

		Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Ėitim odgovornost za pomoc ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Odgovorni nismo le zase, temvec tudi za druge.	Vsak clovek bi lahko pomagal socloveku v tezavah in tako prispeval k pravicejsi druzbi.	Prav je, da tisti ki imamo vec pomagamo tistim, ki imajo manj.	Ljudje moramo skrbeti tudi za dobro soljudi, ne le za svoje.
Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Pearson Correlation	1,000	,512(**)	,265(**)	,356(**)	,239(**)	,234(**)	,274(**)
	Sig. (1-tailed)	,	,000	,004	,000	,008	,010	,003
	N	100	100	100	100	100	100	100
Ėitim odgovornost za pomoc ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Pearson Correlation	,512(**)	1,000	,262(**)	,334(**)	,240(**)	,156	,187(*)
	Sig. (1-tailed)	,000	,	,004	,000	,008	,061	,031
	N	100	100	100	100	100	100	100
Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Pearson Correlation	,265(**)	,262(**)	1,000	,220(*)	,257(**)	,302(**)	,152
	Sig. (1-tailed)	,004	,004	,	,014	,005	,001	,066
	N	100	100	100	100	100	100	100
Odgovorni nismo le zase, temvec tudi za druge.	Pearson Correlation	,356(**)	,334(**)	,220(*)	1,000	,369(**)	,442(**)	,494(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,014	,	,000	,000	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Vsak clovek bi lahko pomagal socloveku v tezavah in tako prispeval k pravicejsi družbi.	Pearson Correlation	,239(**)	,240(**)	,257(**)	,369(**)	1,000	,452(**)	,492(**)
	Sig. (1-tailed)	,008	,008	,005	,000	,	,000	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Prav je, da tisti ki imamo vec pomagamo tistim, ki imajo manj.	Pearson Correlation	,234(**)	,156	,302(**)	,442(**)	,452(**)	1,000	,626(**)
	Sig. (1-tailed)	,010	,061	,001	,000	,000	,	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Ljudje moramo skrbeti tudi za dobro soljudi, ne le za svoje.	Pearson Correlation	,274(**)	,187(*)	,152	,494(**)	,492(**)	,626(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,003	,031	,066	,000	,000	,000	,
	N	100	100	100	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed).

8. korelacija me dmotivom osební interes v dejavnosti in družbena odgovornost

		Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Ėutim odgovornost za pomoč ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Odgovorni nismo le zase, temveč tudi za druge.	Delo z mladimi me veseli in zanima tudi sicer.	Na področju, kjer delam kot prostovoljec/ka si želim nabrati veliko izkušenj za svoje poklicno delo v prihodnosti.	Delo z mladimi mi predstavlja izziv.
Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Pearson Correlation	1,000	,512(**)	,265(**)	,356(**)	,204(*)	,210(*)	,196(*)
	Sig. (1-tailed)		,000	,004	,000	,021	,018	,025
	N	100	100	100	100	100	100	100
Ėutim odgovornost za pomoč ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Pearson Correlation	,512(**)	1,000	,262(**)	,334(**)	,051	,270(**)	,079
	Sig. (1-tailed)	,000		,004	,000	,308	,003	,216
	N	100	100	100	100	100	100	100
Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Pearson Correlation	,265(**)	,262(**)	1,000	,220(*)	,068	-,025	,064
	Sig. (1-tailed)	,004	,004		,014	,251	,403	,263
	N	100	100	100	100	100	100	100
Odgovorni nismo le zase, temveč tudi za druge.	Pearson Correlation	,356(**)	,334(**)	,220(*)	1,000	,074	,241(**)	,086
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,014		,234	,008	,198
	N	100	100	100	100	100	100	100
Delo z mladimi me veseli in zanima tudi sicer.	Pearson Correlation	,204(*)	,051	,068	,074	1,000	,377(**)	,600(**)
	Sig. (1-tailed)	,021	,308	,251	,234		,000	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Na področju, kjer delam kot prostovoljec/ka si želim	Pearson Correlation	,210(*)	,270(**)	-,025	,241(**)	,377(**)	1,000	,506(**)
	Sig. (1-tailed)	,018	,003	,403	,008	,000		,000

nabrati veliko izkušenj za svoje poklicno delo v prihodnosti.	N	100	100	100	100	100	100	100
Delo z mladimi mi predstavlja izziv.	Pearson Correlation	,196(*)	,079	,064	,086	,600(**)	,506(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,025	,216	,263	,198	,000	,000	,
	N	100	100	100	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed).

9. korelacija med motivom občutek koristnosti za druge in družbena odgovornost

		Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Ėutim odgovornost za pomoč ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Odgovorni nismo le zase, temveč tudi za druge.	Kot prostovoljec/ka se počutim koristnega/o za druge.	Ljudem, kijim pomagam kot prostovoljec/ka, je moja pomoč dobrodosla.	Mislim, da moje prostovoljno delo ni zaman.
Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Pearson Correlation	1,000	,512(**)	,265(**)	,356(**)	,437(**)	,276(**)	,328(**)
	Sig. (1-tailed)	,	,000	,004	,000	,000	,003	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Ėutim odgovornost za pomoč ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Pearson Correlation	,512(**)	1,000	,262(**)	,334(**)	,396(**)	,210(*)	,197(*)
	Sig. (1-tailed)	,000	,	,004	,000	,000	,018	,025
	N	100	100	100	100	100	100	100
Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Pearson Correlation	,265(**)	,262(**)	1,000	,220(*)	,411(**)	,274(**)	,279(**)
	Sig. (1-tailed)	,004	,004	,	,014	,000	,003	,002
	N	100	100	100	100	100	100	100
Odgovorni nismo le zase, temveč tudi za druge.	Pearson Correlation	,356(**)	,334(**)	,220(*)	1,000	,237(**)	,109	,214(*)
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,014	,	,009	,141	,016
	N	100	100	100	100	100	100	100
Kot prostovoljec/ka se	Pearson Correlation	,437(**)	,396(**)	,411(**)	,237(**)	1,000	,604(**)	,555(**)

pocutim koristnega/o za druge.	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,000	,009	,	,000	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Ljudem, kijim pomagam kot prostovoljec/ka, je moja pomoc dobrodosla.	Pearson Correlation	,276(**)	,210(*)	,274(**)	,109	,604(**)	1,000	,701(**)
	Sig. (1-tailed)	,003	,018	,003	,141	,000	,	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Mislim, da moje prostovoljno delo ni zaman.	Pearson Correlation	,328(**)	,197(*)	,279(**)	,214(*)	,555(**)	,701(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,000	,025	,002	,016	,000	,000	,
	N	100	100	100	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).* Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed)

10. korelacija med motivom družbena odgovornost in povišanje lastne vrednosti v svojih očeh

		Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Ėutim odgovornost za pomoc ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Odgovorni nismo le zase, temvec tudi za druge.	Prostovoljno delo ima pozitivni vpliv na moj osebni razvoj.	Odkar sem prostovoljec/ka, se mi zdi, da sem boljši clovek.
Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Pearson Correlation	1,000	,512(**)	,265(**)	,356(**)	,224(*)	,229(*)
	Sig. (1-tailed)	.	,000	,004	,000	,012	,011
	N	100	100	100	100	100	100
Ėutim odgovornost za pomoc ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Pearson Correlation	,512(**)	1,000	,262(**)	,334(**)	,228(*)	,218(*)
	Sig. (1-tailed)	,000	,	,004	,000	,011	,015
	N	100	100	100	100	100	100
Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Pearson Correlation	,265(**)	,262(**)	1,000	,220(*)	,272(**)	,284(**)
	Sig. (1-tailed)	,004	,004	,	,014	,003	,002
	N	100	100	100	100	100	100
Odgovorni nismo le zase, temvec tudi za druge.	Pearson Correlation	,356(**)	,334(**)	,220(*)	1,000	,432(**)	,331(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,014	,	,000	,000
	N	100	100	100	100	100	100
Prostovoljno delo ima pozitivni vpliv na moj osebni razvoj.	Pearson Correlation	,224(*)	,228(*)	,272(**)	,432(**)	1,000	,542(**)
	Sig. (1-tailed)	,012	,011	,003	,000	,	,000
	N	100	100	100	100	100	100
Odkar sem prostovoljec/ka, se mi zdi, da sem boljši clovek.	Pearson Correlation	,229(*)	,218(*)	,284(**)	,331(**)	,542(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,011	,015	,002	,000	,000	,
	N	100	100	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

- Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed).

11. korelacija med motivom empatija in enakost

		Vsak clovek bi lahko pomagal socloveku v tezavah in tako prispeval k pravicnejši družbi.	Prav je, da tisti ki imamo vec pomagamo tistim, ki imajo manj.	Ljudje moramo skrbeti tudi za dobro soljudi, ne le za svoje.	K prostovoljnemu delu me spodbuja razmisljanje socialnem položaju ljudi, ki pridejo po pomoc v naso organizacijo.	Ce se postavim v vlogo ljudi, ki imajo manj in živijo v slabših pogojih, cutim zeljo, da jim pomagam.	Prostovoljno delam, ker me boli, kadar vidim cloveka v stiski.	Kadar vidim da je nekdo v stiski si zlahka predstavljam, kako mu je.
Vsak clovek bi lahko pomagal socloveku v tezavah in tako prispeval k pravicnejši družbi.	Pearson Correlation	1,000	,452(**)	,492(**)	,376(**)	,335(**)	,313(**)	,148
	Sig. (1-tailed)	,	,000	,000	,000	,000	,001	,070
	N	100	100	100	100	100	100	100
Prav je, da tisti ki imamo vec pomagamo tistim, ki imajo manj.	Pearson Correlation	,452(**)	1,000	,626(**)	,224(*)	,423(**)	,354(**)	,197(*)
	Sig. (1-tailed)	,000	,	,000	,013	,000	,000	,025
	N	100	100	100	100	100	100	100
Ljudje moramo skrbeti tudi za dobro soljudi, ne le za svoje.	Pearson Correlation	,492(**)	,626(**)	1,000	,238(**)	,314(**)	,354(**)	,387(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,	,008	,001	,000	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
K prostovoljnemu delu me spodbuja razmisljanje socialnem položaju ljudi, ki pridejo po pomoc v naso organizacijo.	Pearson Correlation	,376(**)	,224(*)	,238(**)	1,000	,522(**)	,394(**)	,235(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,013	,008	,	,000	,000	,009
	N	100	100	100	100	100	100	100
Ce se postavim v vlogo ljudi, ki imajo manj in živijo v slabših pogojih, cutim zeljo, da jim pomagam.	Pearson Correlation	,335(**)	,423(**)	,314(**)	,522(**)	1,000	,570(**)	,355(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,001	,000	,	,000	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Prostovoljno delam, ker me boli, kadar vidim cloveka v stiski.	Pearson Correlation	,313(**)	,354(**)	,354(**)	,394(**)	,570(**)	1,000	,528(**)
	Sig. (1-tailed)	,001	,000	,000	,000	,000	,	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Kadar vidim da je nekdo v stiski si zlahka predstavljam, kako mu je.	Pearson Correlation	,148	,197(*)	,387(**)	,235(**)	,355(**)	,528(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,070	,025	,000	,009	,000	,000	,
	N	100	100	100	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

* Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed).

12. korelacija med motivom občutek koristnosti za druge in družbena odgovornost

		Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Ėutim odgovornost za pomoc ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Odgovorni nismo le zase, temvec tudi za druge.	Ljudem, kijim pomagam kot prostovoljec/ka, je moja pomoc dobrodosla.	Mislim, da moje prostovoljno delo ni zaman.	Kot prostovoljec/ka se pocutim koristnega/o za druge.
Kot prostovoljec/ka delam zato, ker želim pomagati ljudem, ki jim družba noče ali ne more pomagati	Pearson Correlation	1,000	,512(**)	,265(**)	,356(**)	,276(**)	,328(**)	,437(**)
	Sig. (1-tailed)	,	,000	,004	,000	,003	,000	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Ėutim odgovornost za pomoc ljudem, ki si sami ne morejo pomagati.	Pearson Correlation	,512(**)	1,000	,262(**)	,334(**)	,210(*)	,197(*)	,396(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,	,004	,000	,018	,025	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Prostovoljno delo opravljam zato, ker mislim, da je to prav.	Pearson Correlation	,265(**)	,262(**)	1,000	,220(*)	,274(**)	,279(**)	,411(**)
	Sig. (1-tailed)	,004	,004	,	,014	,003	,002	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Odgovorni nismo le zase, temvec tudi za druge.	Pearson Correlation	,356(**)	,334(**)	,220(*)	1,000	,109	,214(*)	,237(**)
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,014	,	,141	,016	,009
	N	100	100	100	100	100	100	100
Ljudem, kijim pomagam kot prostovoljec/ka, je moja pomoc dobrodosla.	Pearson Correlation	,276(**)	,210(*)	,274(**)	,109	1,000	,701(**)	,604(**)
	Sig. (1-tailed)	,003	,018	,003	,141	,	,000	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Mislim, da moje	Pearson Correlation	,328(**)	,197(*)	,279(**)	,214(*)	,701(**)	1,000	,555(**)

prostovoljno delo ni zamen.	Sig. (1-tailed)	,000	,025	,002	,016	,000	,	,000
	N	100	100	100	100	100	100	100
Kot prostovoljec/ka se pocutim koristnega/o za druge.	Pearson Correlation	,437(**)	,396(**)	,411(**)	,237(**)	,604(**)	,555(**)	1,000
	Sig. (1-tailed)	,000	,000	,000	,009	,000	,000	,
	N	100	100	100	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (1-tailed).

- Correlation is significant at the 0.05 level (1-tailed).

13. korelacija med motivom recipiračnost in družbena enakost

		Upam da bom tudi jaz dobil organizirano pomoc, ce jo bom kdaj potreboval/a.	Prav je, da tisti ki imamo vec pomagamo tistim, ki imajo manj.	Ljudje moramo skrbeti tudi za dobro soljudi, ne le za svoje.	Vsak clovek bi lahko pomagal socloveku v tezavah in tako prispeval k pravicejsi druzbi.
Upam da bom tudi jaz dobil organizirano pomoc, ce jo bom kdaj potreboval/a.	Pearson Correlation	1,000	,378(**)	,391(**)	,321(**)
	Sig. (2-tailed)	,	,000	,000	,001
	N	100	100	100	100
Prav je, da tisti ki imamo vec pomagamo tistim, ki imajo manj.	Pearson Correlation	,378(**)	1,000	,626(**)	,452(**)
	Sig. (2-tailed)	,000	,	,000	,000
	N	100	100	100	100
Ljudje moramo skrbeti tudi za dobro soljudi, ne le za svoje.	Pearson Correlation	,391(**)	,626(**)	1,000	,492(**)
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,	,000
	N	100	100	100	100
Vsak clovek bi lahko pomagal socloveku v tezavah in tako prispeval k pravicejsi družbi.	Pearson Correlation	,321(**)	,452(**)	,492(**)	1,000
	Sig. (2-tailed)	,001	,000	,000	,
	N	100	100	100	100

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).